

Wim

Jaargang 32, nr 2 - april 2006

De Blauwe Klauwier



VWG De Kempen

Periodiek van Vogelwerkgroep De Kempen met o.a.

Onderzoek naar Wespddieven in de Kempen

De Huiszwaluw in de Kempen

Zes jaar oeverzwaluwwand visvijver Reusel



Colofon

Redactie

Wim Deeben
Jan Wouters
Robert Kastelijn
Mark Sloendregt

Redactie-adres

Jan Wouters (eindredacteur)
De Braken 11
5541 AC Reusel
Telefoon: 0497-642391
E-mail: janenmargo@chello.nl

Omslag

Klapekster: Robert Kastelijn

Fotobijdrage

© Bij de betreffende fotografen

Uitgave

Vogelwerkgroep De Kempen
Postbus 386
5500 AJ Veldhoven

Copyright

© Alle rechten zijn voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

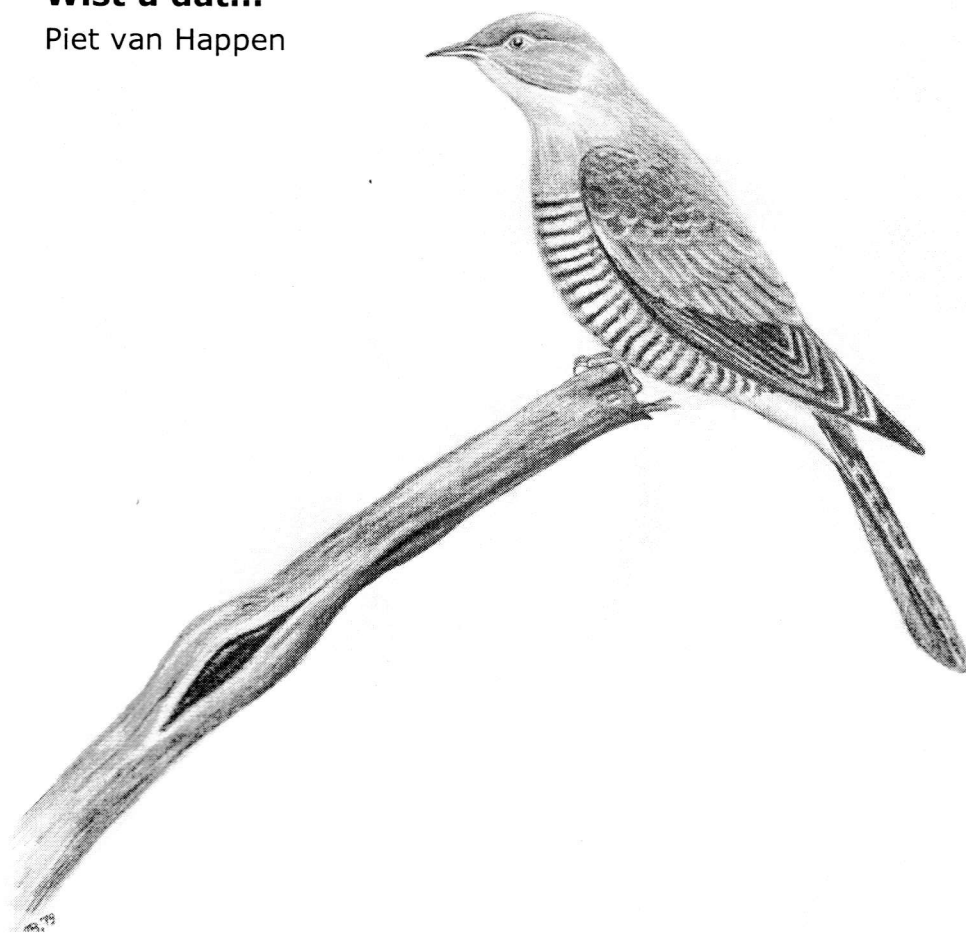
Wijze van aanleveren

Kopij bij voorkeur als 'Wordbestand' aanleveren. Wanneer literatuurgegevens verwerkt worden, moet de bron worden aangegeven. Indien tabellen, figuren en foto's in het artikel zijn verwerkt, dient duidelijk in de tekst worden verwezen en zo nodig waar deze geplaatst moeten worden. Artikelen worden door de redactie doorgenomen op inhoudelijke kwaliteit en taalgebruik. Foto's waarbij sprake is van verstoring worden niet gepubliceerd. De redactie behoudt het recht wijzigingen door te voeren



Inhoud

- 2 **Onderzoek naar Wespddieven in de Kempen 2005**
Jacques van Kessel en Pieter Wouters
- 9 **De Huiszwaluw (*Delichon Urbica*) in de Kempen in 2005**
Wim Deeben
- 15 **Zes jaar oeverzwaluwwand visvijver Reusel**
Pieter Wouters
- 19 **Het broedsucces van Kerkuilen, 2004 en 2005**
Mark Sloendregt
- 27 **Bosuilnestkasten in Reusel**
Pieter Wouters
- 30 **Resultaten van de nestkasten op Koningshof in 2004 en 2005**
Jan Wouters
- 33 **Leesvoer**
- 34 **Activiteitenagenda april - september**
- 35 **Wist u dat...**
Piet van Happen



De Wespendief





Onderzoek naar Wespddieven in de Kempen 2005

Jacques van Kessel en Pieter Wouters

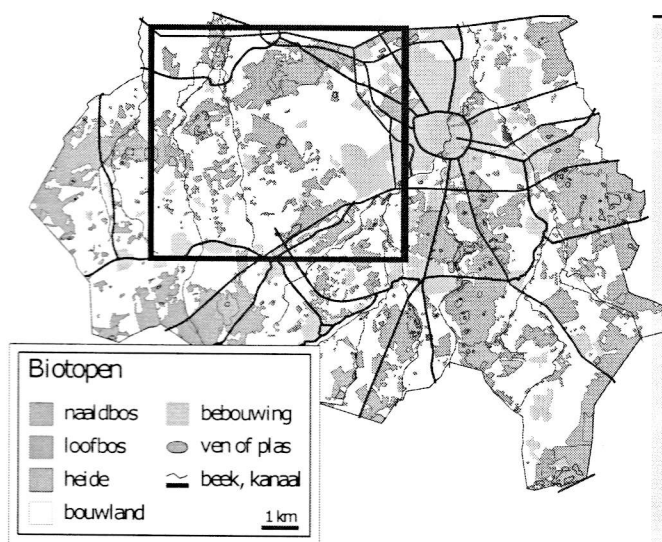
Er is ook dit jaar weer een zelfde opzet gehanteerd als in 2004. Gekozen is om in een vast omljnd kleiner gebied te blijven werken. In dit gebied gaan we ook de komende jaren weer proberen zoveel mogelijk gegevens over de Wespddief te verzamelen.

HET ONDERZOEKSGBIED

Het in 2005 onderzochte gebied is 224 km² groot en is, ruwweg, gelegen binnen de vierhoek Bladel, Veldhoven, Eindhoven-noord en Diessen (figuur 1).

Binnen dit gebied liggen enkele grotere bosgebieden zoals: Oirschotse Heide, Landgoed 's Heerenvijvers, Landgoed De Baest, Landgoed de Wielewaal, Spreeuwse Heide, Landschotse Heide, Neterselse Heide, Beerse Broek, Buikheide-Halve Mijl, Wolfhoekse Heide en Sprankelbossen.

Naast deze grote bosgebieden liggen er talloze kleinere bosgebieden en bosjes in het agrarische landschap. Dit agrarische deel wordt voor het overgrote deel intensief gebruikt. De akkerbouw heeft hierin het grootste aandeel. En binnen de akkerbouw heeft de maïsteelt weer het grootste aandeel. Tenslotte wordt het gebied voor een deel doorsneden door de beekdalen van de Grote en Kleine Beerze, de Dommel, de Run en Keersop. In deze beekdalen liggen nog diverse beekbegeleidende bosjes.



METHODE

In de periode 25 juni t/m 10 juli en van 30 juli t/m 21 augustus 2005 is in het onderzoeksgebied dagelijks naar Wespddieven gekeken. Daarnaast is er ook nog een aantal losse dagen in augustus gekeken. Het kijken naar Wespddieven werd gedaan door te posten op een locatie met goed uitzicht over een bosgebied. Daar werd dan tussen de 3 en 6 uur gepost. Hierbij werd voortdurend de horizon en de lucht afgezocht op vliegende Wespddieven. Als belangrijk hulpmiddel werd daarbij steeds een of meerdere telescopen gebruikt.

Werd er op een locatie heel de dag niets gezien, dan werd er nog een dag extra gepost. Wanneer er in een bosgebied Wespddieven voorkomen, dan kun je namelijk na 2 tot 3 uur waarnemen in juli en augustus vrijwel zeker een exemplaar zien. Tijdens het veldwerk is wel gebleken dat, ook al zit je in de buurt van een nest, je soms na 3 tot 4 uur posten nog geen Wespddief hebt gezien.

PAGINA 2: JUVENIEL WESPDDIEF MET RAAT.

FIGUUR 1: LIGGING VAN HET ONDERZOEKSGBIED.

HET IN 2005 ONDERZOCHE GEBIED IS 224 KM² GROOT EN IS, RUWWEG, GELEGEN BINNEN DE VIERHOEK BLADEL, VELDHOVEN, EINDHOVEN-NOORD EN DIESSEN.

(ZIE OOK KADER OP PAGINA 6)



Ook in 2005 is er niet alleen gepost op dagen met redelijk mooi weer zonder neerslag en/of harde wind.

De waarnemingen zijn steeds nauwkeurig ingetekend op een topografische kaart (1:25.000) met de vermelding: waar komt de vogel vandaan, waar vliegt hij naar toe en is hij wel of niet prooidragend.

Indien mogelijk is er ook een tekening gemaakt van de onderkant van de vogel. Zo kan men op een waarnemingspunt vaststellen of het om hetzelfde exemplaar gaat of dat er meerdere in het spel zijn (figuur 2).

De beschreven methode is al negen jaar toegepast in het bosgebied Buikheide - Halve Mijl (500 ha). Nadeel van deze methode is wel dat je vanaf de grond niet nauwkeurig kunt zien waar een vogel vandaan komt en waar hij naar toe vliegt. Vanuit hoge posten, bijvoorbeeld een hoge boomtop, is het waarnemen en intekenen natuurlijk veel nauwkeuriger. Maar helaas, ook dit jaar is er nauwelijks 'topwerk' verricht omdat de meesten van ons hoogtevrees hebben!

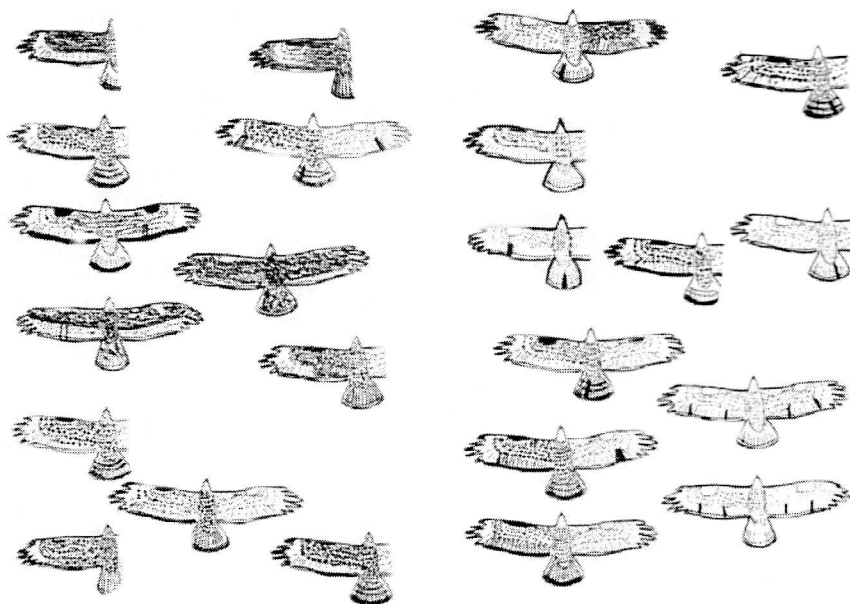
Naast het vaststellen van territoria werd er ook veel aandacht besteed aan het vinden van nesten. Dit om een beter inzicht te krijgen in de broedbiologie van de Wespendif.

RESULTATEN

In de periode juni - augustus 2005 zijn er in totaal 11 verschillende territoria vastgesteld binnen het onderzoeksgebied (tabel 1 en figuur 3) en een geschat aantal van 12 territoria, in 2004 was dit aantal nog 9 en 12 en in 2003 was dit aantal 8 en 13. Dit is vastgesteld aan de hand van waargenomen Wespendifeën of door controle van reeds bekende nestplaatsen. Binnen deze 11 territoria zijn slechts 4 nesten gevonden en deze zijn maar ten dele succesvol geweest. Dus slechts 2 nesten in ons studiegebied met elk maar 1 onvolwassen exemplaar uitgevlogen, dat is een mager resultaat. Ook werden 2 nesten gevonden waarvan jong(en) al waren uitgevlogen. Van een ander nest weten we dat het broedsel is mislukt, nest verlaten (tabel 2).

Daarnaast hebben we bij 1 andere locatie geen nest gevonden maar wel een voedselvlucht. Hieruit zou je mogen concluderen dat er nog minstens 1 nest meer is geweest, wat dus is mislukt omdat later geen voedselvluchten meer werden gezien. Een beperking in 2005 in dit grote werkgebied was net als in 2004 wel een lager aantal medewerkers die zelfstandig gebieden controleerden, hierdoor zijn een aantal gebiedjes niet of onvoldoende gecontroleerd.

FIGUUR 2: SCHETSEN VAN DE ONDERKANT VAN EEN AANTAL WESPEN-DIEVEN.



INDIVIDUELE VELDHERKENNIG VAN WESPEN-DIEVEN.

ZO KAN MEN OP EEN WAARNEMINGSPUNT VASTSTELLEN OF HET OM HETZELFDE EXEMPLAAR GAAT OF DAT ER MEERDERE IN HET SPEL ZIJN.

SCHETSEN VAN JACQUES VAN KESSEL.

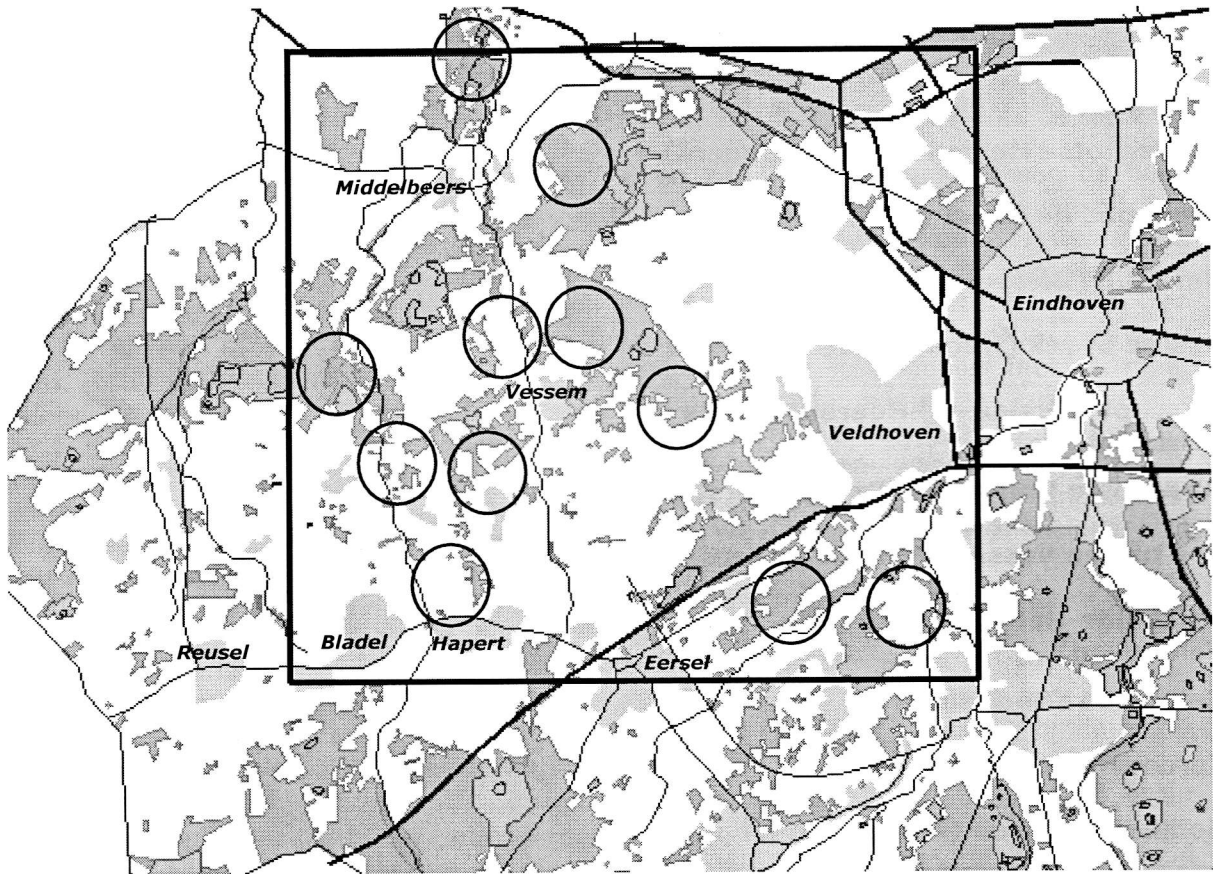


TABEL 1: ONDERZOCHE GEBIEDEN IN 2005 : AANTAL WAARGENOMEN WESPENDIEVEN EN GESCHAT AANTAL TERRITORIA IN HET DESBETREFFENDE GEBIED.

Gebied (gemeente)	Aantal exemplaren	Aantal territoria	Geschat aantal territoria
Landschotse Heide NW (Middelbeers)	3	?	?
Landgoed de Baest (Oostelbeers)	1	1	2
Het Stuk (Diessen)	0	0	0
Beerse Broek (Netersel-Westelbeers)	5	2	2
Oirschotse Heide—s'-Heerensvijvers (Oirschot)	0	0	0
Oirschotse Heide NW (Oostelbeers)	2	1	1
Bos tussen Vessem en Middelbeers	2	1	1
Buikheide-Halve Mijl (Vessem-Veldhoven)	4	2	2
Heieinden (Hoogeloon)	3	1	1
Spreeuwelse Heide (Diessen)	0	0	0
Gemeentebossen (Eersel - Veldhoven)	3	1	1
Hocht-Dommelbeemden (Waalre)	0	?	?
Moormanlaan Knegsel - Veldhoven	1	?	?
Het Goor Liedijk Neterselse Heide	0	0	0
Beekdal Oude Toren - Middelbeers	0	?	?
Hapert omg. Waterzuivering	>1	1	1
Molenvelden-Zandoerlese Bossen	0	?	?
Aerlese Heide (Oirschot-Eindhoven)	0	?	?
Hoogeloons Bos (Hapert)	0	?	?
Beekdal Run (Schadewijk-Stevert Steensel)	0	?	?
Omgeving Knegsel (Eersel-Hoogeloon)	0	?	?
Landgoed de Wielewaal Eindhoven	0	?	?
Vlasrootvennen (Veldhoven)	2	1	1
Totaal		11	12



FIGUUR 3: TERRITORIA EN NESTEN BINNEN HET ONDERZOEKSGEBIED, ZIE KADER. OP DE KAART IS GEEN VERSCHIL GEMAAKT TUSSEN NESTVONDST EN TERRITORIUM.



© H. MUNSTERS



TABEL 2: OVERZICHT VAN DE RESULTATEN VAN DE BROEDGEVALLEN EN TERRITORIA VAN DE WESPEN-DIEF BINNEN HET ONDERZOCHE GEBIED 2005.

Gebied	Aantal eieren	Aantal jongen	Nestboom Soort	Aantal territorium
Oirschotse Heide, Middelbeers		0		X*
De Baest Middelbeers		0	Zomereik	X
Gemeentebossen Eersel-Steensel				X
Beerse Broek, Bladel		?**	Els Els	X X
Bossen Hoogeloon		1	Grove den	X
Vlasrootvennen Veldhoven				X
Buikheide zuid Oerle				X
Buikheide noord Vessem				X
Molenbroek-Spekdonken Vessem				X
Waterzuivering Hapert				X

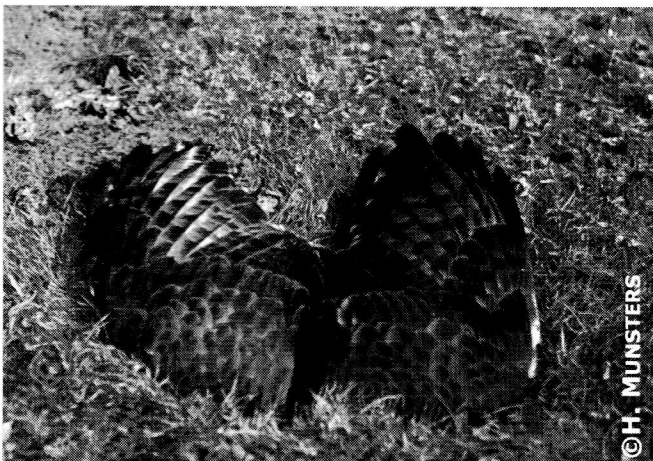
* wel voedselvlucht(en) waargenomen

** Tot in augustus voedselvluchten.

EEN JUVENIEL WESPEN-DIEF GRAAFT EEN WESPENNEST UIT.

NIET-BROEDENDE WESPEN-DIEVEN ETEN DE RATEN TER PLEKKE LEEG, DE LEGE RATEN BLIJVEN DAN LIGGEN.

VOEDSELVLUCHTEN VAN BROEDVOGELS ZIJN IDEEAAL OM PROOIDRAGENDE WESPEN-DIEVEN NAAR HUN NEST TE VOLGEN.





Toch moeten we elk jaar opnieuw naast de bezette nesten ook de lege nesten met enige regelmaat controleren. Sommige nesten worden gevonden in kleine percelen, dus je moet echt alles goed controleren. Door de extra nestcontroles kun je zien of ze nog onderhouden worden.

Dit is makkelijk te zien aan de verse takken die op het nest worden aangebracht.

Naast de grotere bosgebieden blijkt dat kleinere beekdalbossen in de Kempen wel in trek te zijn bij Wespndieven. Dit jaar werd een nest in een beekdal in een brede houtsingel aangetroffen. Ook in 2005 was het aantal waarnemingen van onvolwassen Wespndieven weer minimaal, zelfs in de buurt van de nestplaatsen. Het zijn zeer onopvallende vogels!

PLANNEN VOOR 2006

Het is de bedoeling om in navolging van 2005 weer hetzelfde proefgebied te onderzoeken. We moeten opnieuw gaan proberen weer zoveel mogelijk nesten op te sporen en te volgen tijdens het broedseizoen. Voor elk nest wat we vinden, willen we een zo betrouwbaar mogelijk beeld krijgen van het broedsucces. Het is daarom uitermate belangrijk om naast het vinden van nesten deze ook tijdens het broedseizoen te blijven volgen door middel van enkele vervolgccontroles. Deze nestcontroles zijn noodzakelijk omdat broedsels soms mislukken. Daarnaast is het ook belangrijk om van de waargenomen vogels zoveel mogelijk een vleugeltekening of foto's te maken zodat er vastgesteld kan worden hoeveel vogels actief zijn binnen het onderzoeksgebied.

In het vijfde jaar is maar weer eens gebleken dat we niet alleen de grotere bosgebieden in de gaten moeten houden, maar dat de aandacht ook moet gaan naar kleine bosjes die in het agrarische gebied liggen. Met name die bosjes die in of tegen beekdalen aan liggen. ●

DANKWOORD

Dank aan alle mensen die waarnemingen hebben ingestuurd via ORNIS.

En vooral dank aan allen die hun medewerking aan het veldwerk hebben verleend: Peer van de Akker, Wim Deeben, Toos Deeben, Janine van Elferen, Alfonso Gil, Piet van Happen, Bert van Herk, Frans Huijbers, Bep Janssen, Robert Kastelijn, Rien Kelders, Jan Kolsters, Heine van Maar, Wilma Meurs, Chris Mulder, Lex Peeters, Mark Sloendregt, Geert Sanders, Wil de Veer, Nico Venema, Jan van de Waardenburg, Max Wouters, Piet Wuyts.

LITERATUUR

- **Bijlsma, R.G., 1997.** *Handleiding veldonderzoek roofvogels.* Vogelbescherming – Werkgroep Roofvogels Nederland. KNNV uitgeverij.
- **Kessel, J. van & Wouters P., 2001.** *Een eerste verkenning naar het voorkomen van Wespndieven in de Kempen in 2001.* De Blauwe Klauwier 27 (2): 7-11
- **Kessel, J. van & Wouters P., 2002.** *Een tweede verkenning naar het voorkomen van Wespndieven in de Kempen in 2002.* De Blauwe Klauwier 29 (1): 2-16
- **Kessel, J. van & Wouters P., 2004.** *Onderzoek naar Wespndieven in de Kempen 2003.* De Blauwe Klauwier 30 (1): 9-15
- **Kessel, J. van & Wouters P., 2005.** *Onderzoek naar Wespndieven in de Kempen 2004.* De Blauwe Klauwier 31 (1): 20-25
- **Maanen, W van, 2000.** *Reproductiestrategie van de Wespndief *Pernis apivorus* in Noord-Nederland.* Limosa 73: 81-86

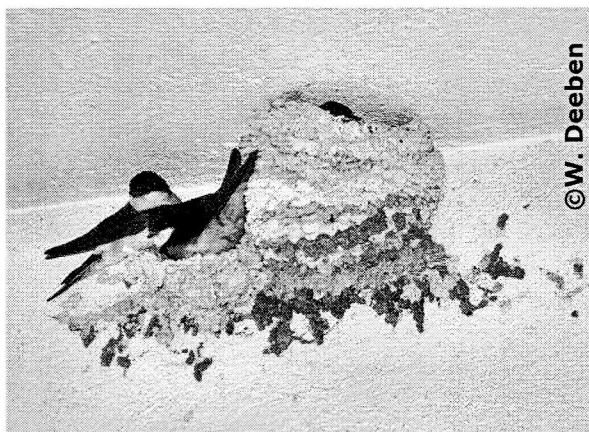


De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2005

Wim Deeben

INLEIDING

In 2005 zijn er in de Kempen weer Huiszwaluwen geteld. Ten opzichte van 2004 zijn er enkele veranderingen: Acht, Bladel, Duizel, Hapert, Knegsel, Lage Mierde en Wintelre zijn niet geteld.



OVERZICHT 1984 TOT EN MET 2005

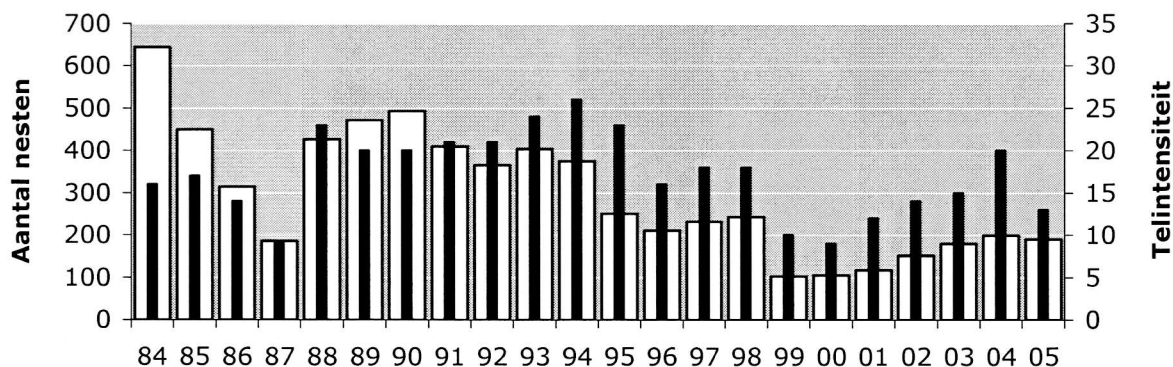
In tabel 1 is een overzicht te zien van de getelde nesten in de loop van de afgelopen tweeëntwintig jaar. Ook is de telintensiteit per jaar aangegeven. Deze staat voor het aantal plaatsen waar de Huiszwaluwen geteld zijn in dat jaar.

In tabel 1 zijn deze resultaten weergegeven: zowel van de aantallen als van de telintensiteit.

BESPREKING PER PLAATS

- Acht, niet geteld.
- Bladel, niet geteld.
- Breugel, wederom geen broedgeval.
- Duizel, niet geteld.
- Eindhoven, nagenoeg stabiel gebleven.
- Geldrop, het in 2004 opgestarte kunstnesten project is nu al een succes.
- Hapert, niet geteld.
- Heeze, lichte verhoging.
- Knegsel, niet geteld.
- Lage Mierde, niet geteld.
- Leende, wederom weer een lichte verhoging.
- Oerle, lichte verhoging.
- Reusel, nog steeds één nest.
- Steensel, van nul naar twee broedgevallen.
- Sterksel, lichte afname.
- Veldhoven (de Run), de kolonie aan de Run is stabiel gebleven maar richting het buitengebied een flinke toename.
- Veldhoven (Boerenbond) lichte toename.
- Westerhoven, lichte toename.
- Wintelre, niet geteld.
- Zandoerle, nagenoeg stabiel gebleven.

TABEL 1: AANTAL NESTEN VAN DE HUISZWALUW IN DE KEMPEN (WITTE BALK) EN HET AANTAL PLAATSEN WAAR IS GETELD (ZWARTE BALK) IN DE PERIODE 1984-2005.





TABEL 2.1: OVERZICHT VAN DE GETELDE HUISZWALUWNESTEN IN DE KEMPEN VAN 1984 - 1994.

Plaats	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94
Acht	--	6	8	11	11	16	9	12	10	--	17
Bergeijk	--	8	6	--	6	7	6	3	7	8	8
Bladel	--	39	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Breugel	24	20	9	9	12	13	12	5	9	3	2
Budel	--	--	--	--	31	31	22	20	14	6	5
Budel Dorplein	--	--	--	--	30	25	25	26	26	23	12
Budel Schoot	--	--	--	--	10	7	12	3	6	2	2
Casteren	27	--	--	--	6	12	--	--	--	14	--
Duizel	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Eindhoven	97	82	53	42	29	31	25	29	30	23	18
Geldrop	77	32	36	40	44	49	56	39	32	16	19
Hapert	33	13	14	13	21	17	17	11	10	--	12
Heeze	1	8	15	18	21	13	10	4	8	4	14
Hoogeloon	37	33	--	--	--	--	--	--	--	7	--
Knegsel	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	4
Lage Mierde	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Leende	34	23	--	5	4	3	11	6	6	8	9
Leenderstrijp	--	--	--	--	--	--	--	--	--	45	35
Luyksgestel	37	21	19	--	24	22	25	22	19	23	18
Maarheeze	--	--	--	--	2	45	51	42	36	33	31
Nuenen	73	43	38	21	19	--	--	16	12	18	18
Oerle	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Reusel	68	46	--	--	44	49	49	28	27	15	16
Soerendonk	--	--	--	--	34	39	27	26	27	19	19
Steensel	21	26	26	27	32	30	30	27	19	19	6
Sterksel	--	--	--	--	--	--	--	--	--	40	48
Veldhoven (de Run)	40	21	29	--	21	34	40	33	38	18	21
Veldhoven (Boerenbond)	--	--	--	--	1	--	--	--	2	6	9
Waalre	40	--	29	--	--	--	33	30	--	25	--
Weebosch	23	19	14	--	3	4	7	6	8	9	7
Westerhoven	12	10	18	--	22	25	26	22	20	20	17
Wintelre	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	8
Zandoerle	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0
Totaal:	644	450	314	186	427	472	493	410	366	404	375
Telintensiteit:	16	17	14	9	23	20	20	21	21	24	26



TABEL 2.2: OVERZICHT VAN DE GETELDE HUISZWALUWNESTEN IN DE KEMPEN VAN 1995 – 2005.

Plaats	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05
Acht	19	26	26	27	--	--	--	5	28	27	--
Bergeijk	7	4	4	1	--	--	--	--	--	--	--
Bladel	--	--	--	--	--	--	--	1	1	1	--
Breugel	2	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0
Budel	2	16	11	7	--	--	--	--	--	--	--
Budel Dorplein	10	--	--	13	--	--	--	--	--	--	--
Budel Schoot	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Casteren	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Duizel	0	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--
Eindhoven	17	24	20	21	6	3	3	20	7	4	6
Geldrop	24	17	20	16	14	--	8	5	11	10	20
Hapert	6	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--
Heeze	16	13	8	14	20	26	21	26	27	19	22
Hoogeloon	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Knegsel	2	--	--	--	--	--	--	--	--	2	--
Lage Mierde	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--
Leende	6	5	6	2	0	0	0	2	1	3	5
Leenderstrijp	32	33	32	53	--	--	--	--	--	--	--
Luyksgestel	18	8	9	10	--	--	--	--	--	--	--
Maarheeze	--	--	33	--	--	--	--	--	--	--	--
Nuenen	12	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Oerle	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	4
Reusel	17	11	3	3	2	2	0	1	2	1	1
Soerendonk	--	--	11	--	--	--	--	--	--	--	--
Steensel	3	9	8	5	3	1	2	2	0	0	2
Sterksel	--	--	--	19	18	21	19	22	18	23	21
Veldhoven (de Run)	25	17	25	32	28	33	16	17	19	23	47
Veldhoven (Boerenbond)	11	13	6	6	11	18	23	21	23	17	22
Waalre	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Weebosch	2	2	1	1	--	--	--	--	--	--	--
Westerhoven	9	12	8	12	--	--	23	25	31	30	38
Wintelre	10	--	--	--	--	--	--	--	9	32	--
Zandoerle	--	--	--	--	--	--	2	4	2	4	3
Totaal:	251	211	232	243	103	105	118	152	180	199	190
Telintensiteit:	23	16	18	18	10	9	12	14	15	20	12



TABEL 3: AANTAL HUISZWALUWEN OP ENKELE PLAATSEN IN HET BUITENGEBIED.

Plaats	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05		
Fabrieken KZM Budelco, Dorplein	--	--	--	--	19	26	28	19	25	28	19	12	19	19	20	--	--	--	--	--	--	--	--	
Achelse Kluis / Achelseweg	58	39	53	63	75	83	81	56	46	56	43	--	17	--	--	--	--	--	--	--	--	10	6	
Aanschotse Beemden Eindhoven	--	--	--	--	--	--	--	--	2	2	4	3	--	5	22	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Riethoven Veldhovensedijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Leenderstrip boerderij Paaldijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	28	29	11	10	5	--	--	31	27	28	29	24	24	24
De Ruijter van Steveninck kazerne	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	7	--	6	--	--	--	--	--	--	18	25	25
Leende, Valkenswaardse- weg	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	5	5	37	51	35	60	68	68	68
Leende, Strijperdijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	0	0	0	0	0	0	0
Leende, Strijpsestraat	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	10	10	10	10	16	20	20	20
Leende, Ulkendonken	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	4	5	6	6	6
Leende Maarhezerweg	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	5	6	2	2	2
Sterksel, Turfweg	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	17	21	27	19	13	16	13	13	13
Sterksel, Ronde Bleek	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	13	4	0	0	0	0	0	0	0
Totaal:	58	39	53	63	94	109	109	75	71	86	102	44	54	34	69	35	30	106	107	95	160	164	164	164



NESTPLAATSEN IN HET BUITENGE- BIED

Tabel 3 geeft het verloop van het aantal nesten van Huiszwaluwen op enkele getelde plaatsen in het buitengebied.

BESPREKING PER PLAATS

- De Achelse Kluis: kolonie is niet geteld maar in de nabijheid nieuwe nesten gevonden.
- Leenderstrip, boerderij Paaldijk: lichte afname.
- De Ruijter van Steveninck kazerne: flinke toename.
- Leende, Valkenswaardseweg: wederom een toename.
- Leende, Strijperdijk: geen broedgeval.
- Leende, Strijpsestraat: wederom toename.
- Leende, Ulkendonken: nagenoeg gelijk gebleven.
- Leende, Maarhezerweg: flinke afname.
- Sterksel, Turfweg: lichte afname.
- Sterksel, Ronde bleek: geen broedgeval.

DISCUSSIE

Het gaat al jaren slecht met de Huiszwaluw. In tabellen is dat duidelijk te zien. Het jaar 2005 lijkt geen jaar van verdere achteruitgang. Ten opzichte van 2004 is een lichte verhoging waarneembaar ter-

wijl de telintensiteit flink afgenomen is.

Op langere termijn is de achteruitgang onmiskenbaar. In figuur 1 wordt dat nog eens geïllustreerd aan de hand van het aantal nesten per getelde plaats.

Het aantal is min of meer onafhankelijk van de telintensiteit. In de onderzoeksperiode van tweeëntwintig jaar is het aantal nesten per plaats flink achteruit gegaan, van ruim boven de veertig nesten per plaats in 1984, naar zestien in 2005.

AANDACHTSGEBIEDEN

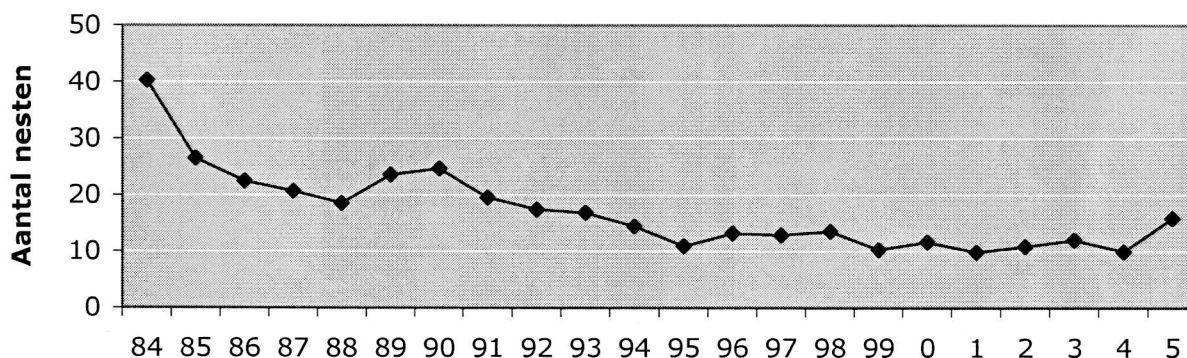
In de loop der jaren is de populatie ver achteruit gegaan. Voor het jaar 2006 wordt wederom aan de tellers (dames zijn zéér welkom!) de vraag voorgelegd, kijk naar specifieke aandachtsgebieden die van belang zijn voor de Huiszwaluw.

- bouwmaterialen in de omtrek aanwezig.
- afsteken van nesten.
- overstekken in donkere kleuren geschilderd.
- wat is er in de omgeving veranderd.

DANKWOORD

Het team huiszwaluwteilers bestond dit jaar uit de volgende personen: Guus Nas, Piet Wuijts, Wil de Veer, Mart van de Broek, Piet van Happen, Roel Winters, Geert Engels, Mark Sloendregt en Wim Deeben.●

FIGUUR 1: GEMIDDELD AANTAL NESTEN VAN DE HUISZWALUW PER GETELDE PLAATS IN DE KEMPEN IN DE PERIODE 1984-2005.





LITERATUUR

Veenhuizen, W. 1997. *De Huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 1996.*
De Blauwe Klauwier 23(4): 114-116.

Veenhuizen, W. 1998. *De Huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 1997.*
De Blauwe Klauwier 24(2): 27-29.

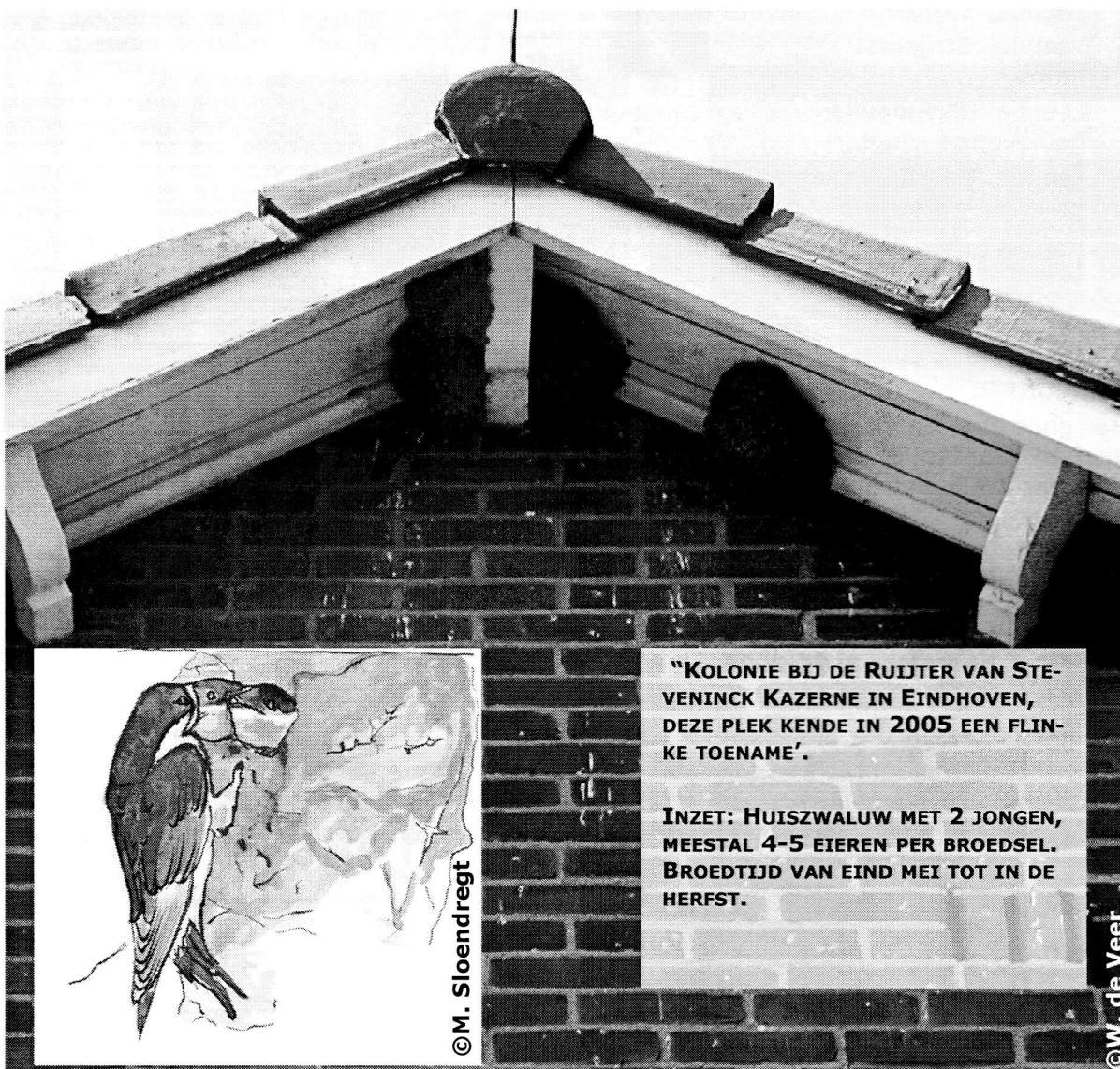
Veenhuizen, W. 1999. *De Huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 1998.*
De Blauwe Klauwier 25(1): 5-7.

Deeben, W. 2002. *De Huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 2001.*
De Blauwe Klauwier 28(1): 1-3.

Deeben, W. 2003. *De Huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 2002.*
De Blauwe Klauwier 29(2): 13-16.

Deeben, W. 2004. *De Huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 2003.*
De Blauwe Klauwier 30(1): 1-4.

Deeben, W. 2005. *De Huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 2004.*
De Blauwe Klauwier 31(1): 11-14.





Zes jaar oeverzwaluwwand visvijver Reusel

Pieter Wouters

In 2001 is er een artikel verschenen in de *Blauwe Klauwier* over de geplaatste oeverzwaluwwand aan de visvijver in Reusel. Ondertussen staat deze wand er al weer zes jaar en bewijst nog steeds zijn diensten. Genoeg reden om hier weer eens een artikel aan te wijden. Als oprisser nog even het stukje over het gebied en de opbouw van de wand.

GEBIED EN OEVERZWALUWwand

De visvijver aan de noordkant van Reusel is in 1996 gegraven. Deze wordt aan twee kanten, noord- en oostzijde, omsloten door agrarisch gebied. Aan de westzijde grenst hij aan een bosje en aan de zuidzijde loopt de noordoostelijke randweg van Reusel. Aan de andere zijde van de randweg begint meteen de bebouwing van het dorp.

De 'wand' die bij de visvijver aan de oostkant is aangebracht dient twee doelen: de voorkant als broedwand voor Oeverzwaluwen en de erin verwerkte kelder als overwinteringplaats voor vleermuizen.

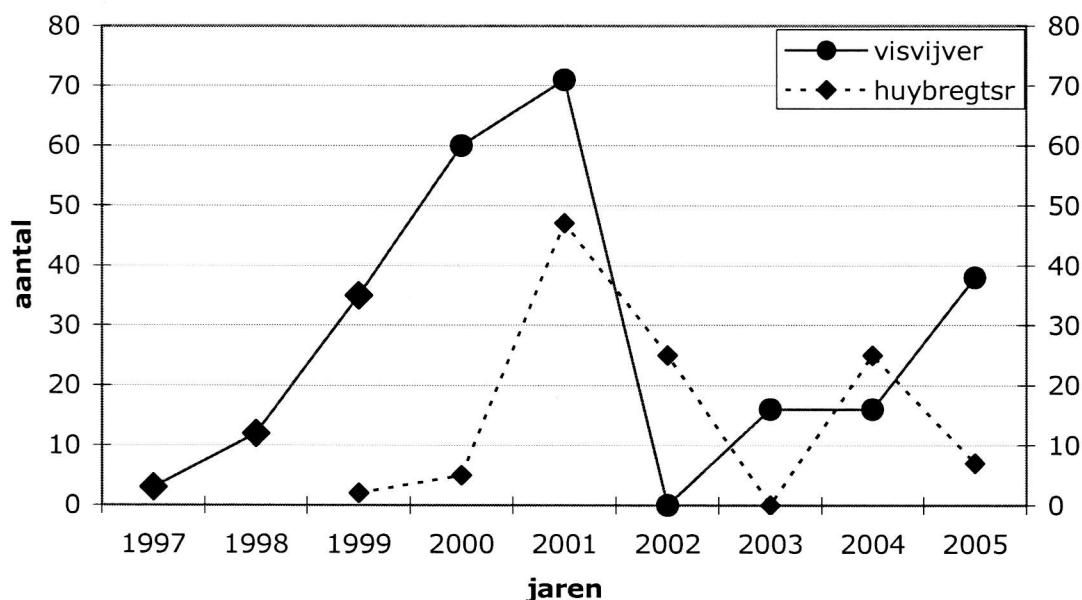
De in het zandlichaam verwerkte kelder is zo'n 15 meter lang en opgetrokken uit een groot formaat gebakken straatklinkers. De opening is gesitueerd op het zuidwesten.

De oeverzwaluwwand is samengesteld uit 12 prefab betonelementen van 2 meter breed en 3.5 meter hoog. In elk element zitten 7 broedholen en twee hijsgaten. De voorkant van de wand ligt naar het noordwesten gericht. Voor de wand bevindt zich een 'strandje' van een paar meter breed. Om ongewenst bezoek te voorkomen is rondom het geheel een brede sloot aangelegd.

BROEDRESULTATEN

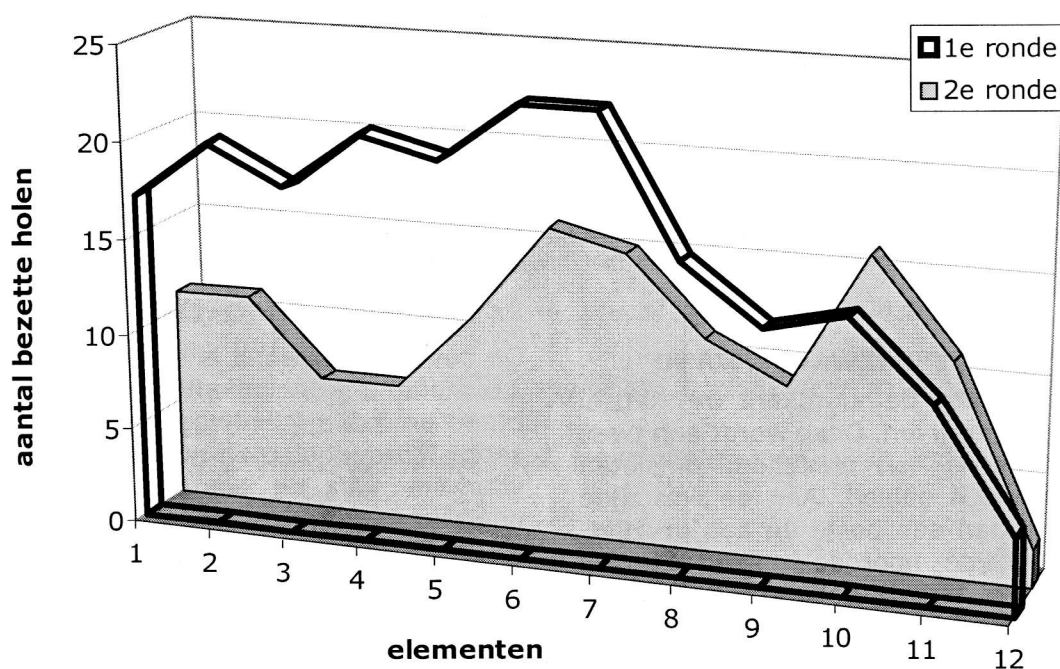
Zoals zo vaak bij de kunstmatige wanden zijn de eerste broedseizoenen erg goed. Daarna nemen de aantallen vaak (sterk) af en of fluctueren (figuur 1). Zo ook in Reusel. Een andere bijkomstigheid die waarschijnlijk niet uitgevlakt mag worden is de aanwezigheid van een 'natuurlijke' zandhoop.

FIGUUR 1: AANTAL BROEDPAREN IN DE KUNSTMATIGE WAND EN DE 'NATUURLIJKE' ZANDHOOP.





FIGUUR 2: BEZETTING VAN DE DIVERSE ELEMENTEN GEDURENDE 2000 T/M 2005.



zandwand op 3 km afstand bij een wegnbouwer. In deze wand hebben in het verleden ook Oeverzwaluwen gebroed, maar ze zijn daar met de landelijke afname van de soort uit verdwenen.

De zandbergen die in eerste instantie ontstonden bij het aanleggen van de visvijver lijken een positieve uitwerking te hebben gehad op die oude kolonie. Na twee jaar volgde hier een hervestiging. En in 2002 werd er alleen nog maar in de 'natuurlijke' zandwand gebroed. Het is natuurlijk niet altijd makkelijk voor een zandboer om oeverzwaluwen in je voorraad zand te hebben. Zie 2003 toen het niet helemaal ging zoals de zwaluwen hadden gehoopt. Maar de kunstmatige wand bracht uitkomst en de Oeverzwaluwen namen hier hun intrek in. Daarom is voorgesteld om de berg geel zand zoveel mogelijk 'vlak' te maken om een vestiging

te voorkomen. Er ligt daar ook een hoop zwart zand waar wel in gebroed mag worden. Het eerste jaar (2004) betrof het 25 paar maar in 2005 was dat al afgenomen naar 7 paar. Zwart zand is toch niet echt favoriet.

BEZETTING VAN DE WAND

In figuur 2 wordt getoond hoe de diverse elementen zijn bezet gedurende de zes jaar dat de wand bestaat. De linkerkant van de wand wordt tijdens de eerste broedronde het meest gebruikt. Dit zou te maken kunnen hebben met het feit dat dit de kant is die het best is afgeschermd van het wandelpad dat rond de vijver loopt. De tweede ronde laat een grilliger patroon zien. Vooral element 3 en 4 laten een dal zien.

TABEL 1: PER LAAG IS AANGEGEVEN HOE VAAK EEN HOL, IN DE 6 JAAR DAT DE WAND BESTAAT, GEMIDDELD IS BEZET.

	Bovenste laag (n=23)	Middelste laag (n=37)	Onderste laag (n=24)
1 ^e ronde	2,8	2,4	1,9
2 ^e ronde	1,6	1,7	1,4



TABEL 2: GEMIDDELDE, MINIMUM EN MAXIMUM DIEPTE VAN DE BROEDHOLEN TIJDENS 4 JAAR.

	2000	2001	2003	2005
Gemiddelde	50,3	52,7	53,9	55,2
Minimum	25	18	20	31
maximum	80	98	75	78

Terwijl aan de rechterkant van de wand dan een piek ontstaat.

Tussen ronde een en twee is het normaal dat een gedeelte van de kolonie gewisseld wordt. Kiezen deze nieuwe paren voor de nog niet uitgegraven holen?

In elk element zitten 7 gaten. Grofweg kunnen we daarin drie lagen onderscheiden. Als we kijken naar de bezetting per laag dan blijkt dat de bovenste laag in de eerste ronde licht favoriet is boven de middelste. De onderste laag is duidelijk het minst favoriet.

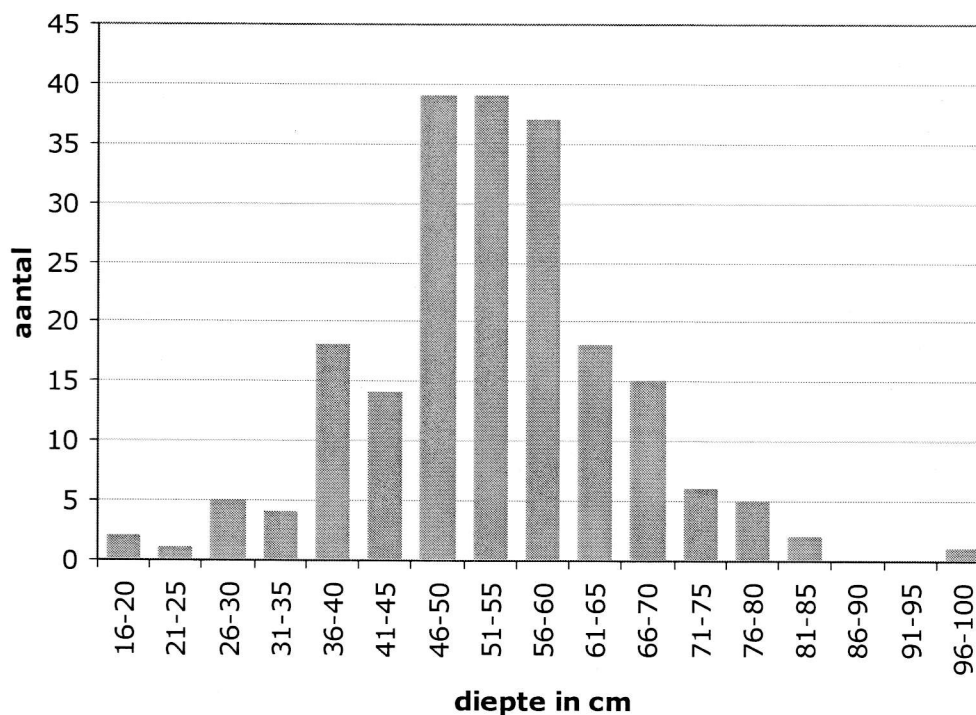
In de tweede ronde ontlopen de bovenste en middelste laag elkaar niet, terwijl de onderste laag ook dan enigszins achterblijft (zie tabel 1).

DIEPTE VAN DE HOLEN

Viermaal is tijdens het zuiver maken van de holen de diepte van de nestpijp opgemeten, 2000, 2001, 2003 en 2005 (zie tabel 2). De gemiddelde diepte gedurende de jaren ontloopt elkaar niet zoveel. Wel loopt de diepte steeds iets op. Mogelijk dat de zwaluwen steeds tot in het originele zand willen graven en daardoor steeds iets dieper moeten?

De gemiddelde diepte van de holen in de Reuselse ligt een stuk lager dan die in de wand op Ekkersweijer. Tijdens de jaren 1994 t/m 1996 lag daar de gemiddelde diepte tussen de 70 en 80 cm en in 1997 rond de 60 cm.

FIGUUR 3: VERDELING VAN DE DIEPTE VAN DE BROEDPIJPEN.





Wat de reden is voor dit verschil is me onduidelijk, maar mogelijk dat de samenstelling van het zand achter de wand een bepalende factor kan zijn.

Meer dan de helft van de holen heeft een diepte die ligt tussen 46 en 60 cm (figuur 3). De kleinst gemeten waarde is 18 cm, maar waarschijnlijk heeft in dit hol geen broedsel plaats gevonden. Het ondiepste hol waar wel met zekerheid in is gebroed is 25 cm. De diepste broedpijp was 98 cm diep.

NAWOORD

Het onderhoud aan de wand en de tellingen worden samen met Hans v Luffelen en Hans van Limpt van het IVN uitgevoerd. Ook dit najaar hebben we de nestpijpen zuiver gemaakt en opgevuld met zand, zodat de zwaluwen er zo weer in kunnen. •



Hans en Pieter vullen de gaten weer op met vers zand.



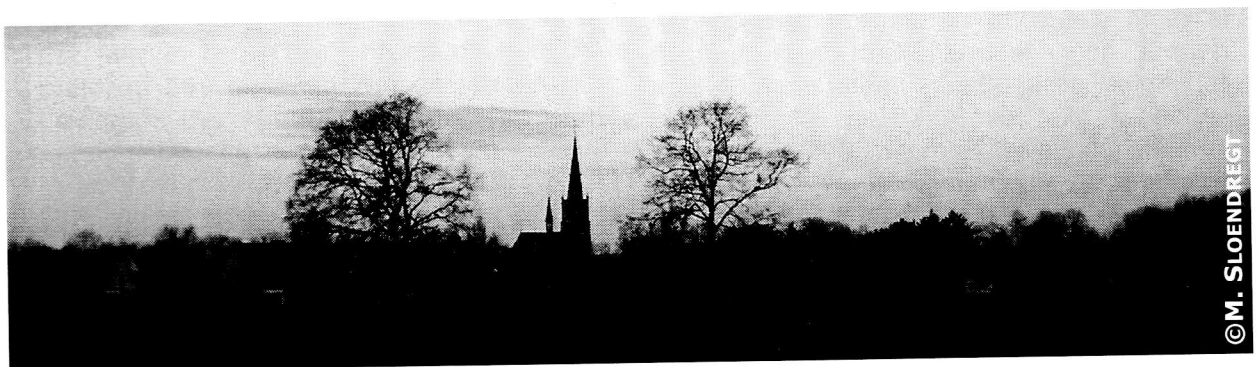
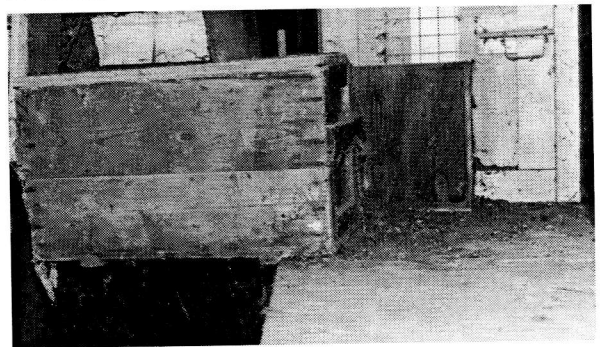
Het broedsucces van Kerkuilen, 2004 en 2005

Mark Sloendregt

IN ELKE KERK IN DE KEMPEN EEN KERKUIL

In 1979 komen er nog maar 33 broedparen van de Kerkuil in Brabant voor en 104 broedparen in Nederland. De stand van de Kerkuil is op dat moment naar een dramatisch dieptepunt gezakt. De oorzaken zijn divers; het kleinschalig agrarisch cultuurlandschap maakte plaats voor agro-industrie met veel maïsteelt. Het autoverkeer nam sterk toe en maakte daarvoor veel slachtoffers. Onverwachte strenge winters, slechte muizenjaren en gebruik van pesticiden eisten hun tol. Ook ontstond er gebrek aan nestgelegenheid doordat kerken werden afgegaasd en boerderijen werden dichtgetimmerd om vogels buiten te houden. Veel van deze redenen zijn nog actueel, maar om de Kerkuil te beschermen werden door plaatselijke vogelwerkgroepen o.a. kasten gemaakt om voldoende nestgelegenheid te creëren. Naast het plaatsen van kasten en het controleren ervan, werd voorlichting gegeven om de situatie van de Kerkuil te verbeteren. De landelijke coördinatie is in handen van Stichting Kerkuilenwerkgroep Nederland onder bezielende leiding van aanvankelijk Sjoerd Braaksma en tot op heden Johan de Jong. Voor onze vogelwerkgroep waren vanaf het begin vooral Wim van de Voort, Lex Peeters en Geert Sanders actief en Jan Wouters hielp daarbij als ringer. In de pioniersjaren rond 1979 werden veel kerken bezocht met als doel de Kerkuil terug in de kerk te krijgen. Veel eigenaren en beheerders

raakten overtuigd om de Kerkuil te helpen en als extra motivatie werd door de Vogelbescherming f25,00 uitgekeerd voor elk geslaagd broedsel. Door onwetendheid werden als gevolg van het afgazen, Kerkuilen dood aangetroffen. Als oplossing werden speciale kasten met een pijp naar buiten gemaakt. In de tachtiger jaren werden in ons werkgebied ongeveer 35 kasten geplaatst waarvan er in 1989 zevenentwintig bezet zijn. De Kerkuil blijkt een voorkeur voor kerken te hebben en is redelijk honkvast (J. Wouters, 1989). De populatie Kerkuilen groeit gestaag en bestaat voor een overgroot deel uit 'kastuilen' tegen een kleine minderheid aan 'vrije uilen'.



© M. SLOENDREGT



Wim van de Voort , 2004

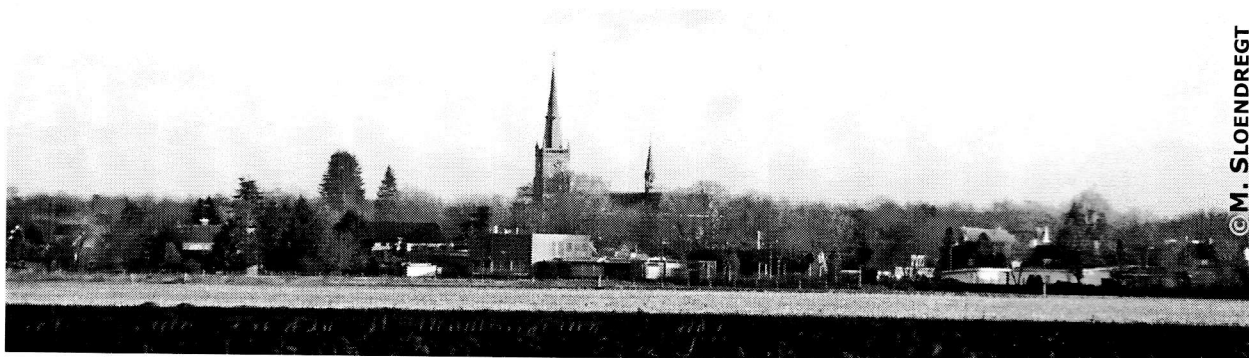


Wim van de Voort en Jan Kolsters

In de jaren negentig werd het aantal kasten bijna verdubbeld. De meeste kasten werden door Kees van Limpt (Vogelrevalidatiecentrum 'Second Chance', Lage Mierde) geplaatst in vooral boerderijen en veldschuren. Vaak hing Kees twee kasten per schuur op; de tweede kast dient als roestplaats. In 2005 hangen in de gemeenten Reusel-de Mierden en Bladel het overgrote deel van de kasten in ons werkgebied. Na 25 jaar uilenbeschermingswerk vraagt Wim van de Voort andere leden binnen onze vogelwerkgroep zich in te zetten voor de Kerkuil. Jan Kolsters en Mark Sloendregt zijn vanaf 2004 de nieuwe coördinatoren.

In het zelfde jaar stopt de Vogelbescherming met subsidiëring in de vorm van een Kerkuilennieuwsbrief voor alle belanghebbende in het land. Het Brabants Landschap neemt deze taak over door voor Brabant de gegevens van Stichting Kerkuilwerkgroep Nederland en STONE in een jaarverslag vorm te geven.

Behalve voor de Kerkuil wil het Brabants Landschap dus ook een belangrijke functie vervullen voor de Steenuil. Voor beide soorten worden om die reden in 2004 nestkasten beschikbaar gesteld en wordt gewerkt aan herstel van kleinschalig agrarisch cultuurlandschap in Brabant.



© M. SLOENDREGT



BROEDRESULTATEN KERKUIL: REGIO 18, SUBREGIO 14 VWG DE KEMPEN

Begin 2004 is met betrokkenen in ons werkgebied een verdeling gemaakt voor het controleren van de kasten.

Het werkgebied van Vogelwerkgroep De Kempen omvat de gemeenten Reusel-de Mierden, Bladel, Bergeijk, Eersel en Veldhoven. Een eerste ronde is nog samen met Wim van der Voort gedaan, waardoor kennis kon worden gemaakt met beheerders en de situatie ter plaatse.

Kees van Limpt controleerde zijn kasten en Jan Wouters ringde de uilen. De kastcontroles in 2004 leverde vijftien broedgevallen op. Deze gegevens zijn op broedformulieren ingevuld en naar Gerard van der Kaa - de regiocoördinator Kerkuil Midden-brabant - gestuurd. Nog veertig andere groepen in heel Brabant hebben dat jaar in totaal 297 broedgevallen gemeld, in 269 gevallen zijn de jongen uitgevlogen. Deze gegevens zijn in het jaarverslag 'Bescherming Steenuil en Kerkuil in Noord-Brabant 2004' van het Brabants Landschap gepubliceerd en onder beschermers en beheerders verdeeld.

De meeste kasten in ons werkgebied zijn in het najaar van 2004 schoongemaakt en er is onderhoudswerk verricht. De lijst met nestlocaties in 2004 is weer geactualiseerd; enkele kasten zijn komen te vervallen en er zijn weer nieuwe toegevoegd. In 2005 hebben weinig veranderingen plaats gehad, wel is de wens uitgesproken om elke groep zoveel mogelijk in de eigen regio/gemeente werkzaam te laten zijn. Om die reden zijn vier locaties van Jaap van der Spek en één locatie van Rinus van den Boomen (WNL Oost-, West- & Middelbeers) aan de lijst toegevoegd.

Dit jaar hebben elf personen zich ingezet bij het controleren, schoonmaken en hangen van kasten in ons werkgebied. Het resultaat van 2005 is met twintig geslaagde broedgevallen goed te noemen. Opvallend was het aantal van negen broedgevallen met vijf eieren of meer. Meestal brengt een Kerkuilenaar vier jongen groot maar alleen goede jaren halen dat gemiddelde resultaat over alle broedgevallen. In 2005 werden 8 van de 14 Kerken bezet, de overige 66% zat in veldschuren en boerderijen.



BROEDRESULTATEN KERKUIL: VWG DE KEMPEN, 2004 EN 2005

TABEL 1: AANTAL KERKUIKASTEN IN RELATIE TOT HET AANTAL BROEDGEVALLEN PER GEMEENTE IN DE KEMPEN* 2004-2005

(*GEMEENTE BERGEIJK, BLADEL, EERSEL, VELDHOVEN EN REUSEL-DE MIERDEN)

Gemeente	Aantal kasten	Broedgevallen 2004	Broedgevallen 2005
Bergeijk	7	1	2
Bladel	13	4	4
Eersel	12	3	5
Reusel-de Mierden	25	5	8 + 2*
Veldhoven	5	2	3
Totaal	62	15	24

HET TOTALE AANTAL KASTEN IN TABEL 1 IS IN WERKELIJKHEID 72 MAAR IN HET OVERZICHT ZIJN 'DUBBELE' KASTEN GETELD ALS EEN KAST OF LOCATIE. *TWEË LOCATIES IN REUSEL ZIJN VRIJE BROEDGEVALLEN.



© M. SLOENDREGT

TABEL 2: BROEDRESULTATEN VAN DE KERKUIL IN 2004 EN 2005 VAN VWG DE KEMPEN*

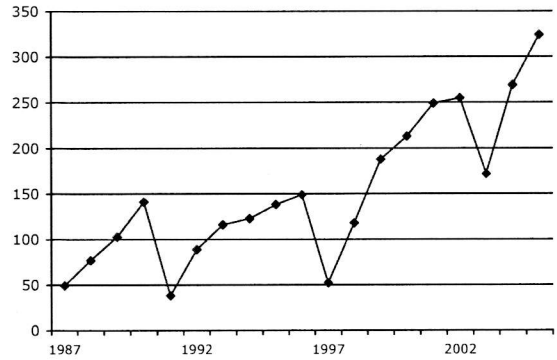
(*GEMEENTE BERGEIJK, BLADEL, EERSEL, VELDHOVEN EN REUSEL-DE MIERDEN)

Jaar	Broedgevallen	Eieren	Jongen	Jongen/ broedgeval	Mislukt	onbekend	Totaal
2004	15	52	47	3,13	0	0	15
2005	20	81	66	3,30	2	2	24

IN 2004 IS EEN BROEDGEVAL NIET MEEGETELD OMDAT DEZE LOCATIE BEHOORDE TOT EEN ANDERE WERKGROEP BINNEN ONS WERKGEBIED. IN 2005 ZIJN OM DIE REDEN DRIE LOCATIES BINNEN ONS WERKGEBIED NIET MEEGETELD EN BUITENBESCHOUWING GELATEN. CONTROLE EN SCHOONMAAK VAN DEZE KASTEN IS IN HANDEN VAN VWG DE KEMPEN, MAAR HET RESULTAAT VAN 11 UITGEVLOGEN JONGEN BEHOORT BIJ DE 'EERSTE' WERKGROEP. AAN ELKE KAST IS EEN UNIEK KASTNUMMER GEKOPPELD. DIT NUMMER STAAT IN VERBAND MET HET GEGEVENSBESTAND VAN KERKUILENWERKGROEP NEDERLAND EN BLIJFT ONVERANDERD. IN 2005 ZIJN TWEË KASTEN MET UILEN AANGETROFFEN ZONDER DAT TOT BROEDEN IS OVERGEGAAN. OOK DEZE GEGEVENS ZIJN NIET IN TABEL 2 VERMELD.

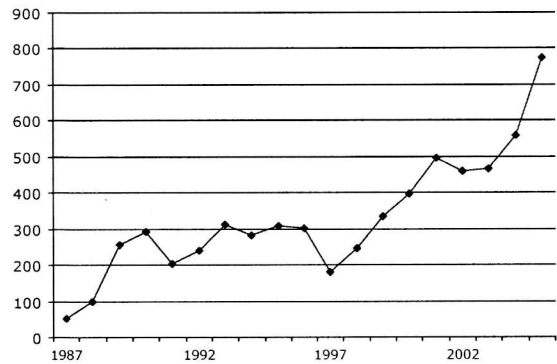


BROEDRESULTATEN KERKUIL: BRABANT, VLAANDEREN EN NEDERLAND 1987-2005



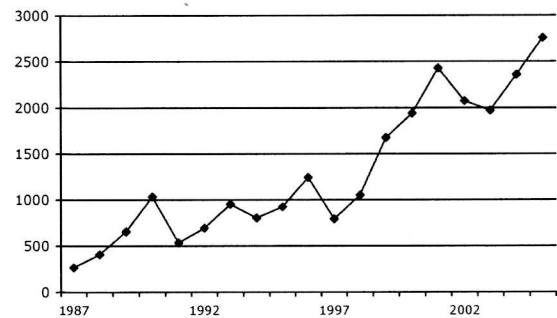
AANTAL GESLAAGDE BROEDGEVALLEN VAN DE KERKUIL IN NOORD-BRABANT 1987-2005

(VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: STICHTING KERKUILENWERKGROEP NEDERLAND EN HET BRABANTS LANDSCHAP)



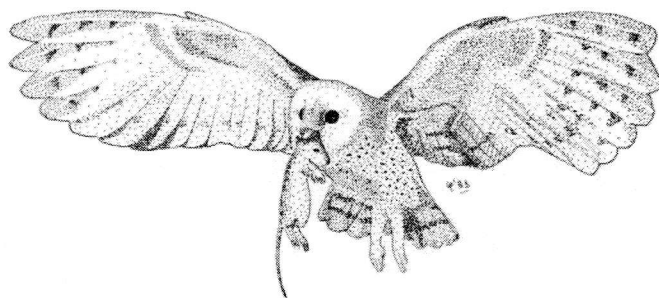
AANTAL GESLAAGDE BROEDGEVALLEN VAN DE KERKUIL IN VLAANDEREN 1987-2005

(VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: KERKUILWERKGROEP VLAANDEREN)



AANTAL GESLAAGDE BROEDGEVALLEN VAN DE KERKUIL IN NEDERLAND 1987-2005

(VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: STICHTING KERKUILENWERKGROEP NEDERLAND)



© L. Peeters



CAMERA'S IN DE KAST LEGGEN HET LEVEN VAN DE KERKUIL VAST

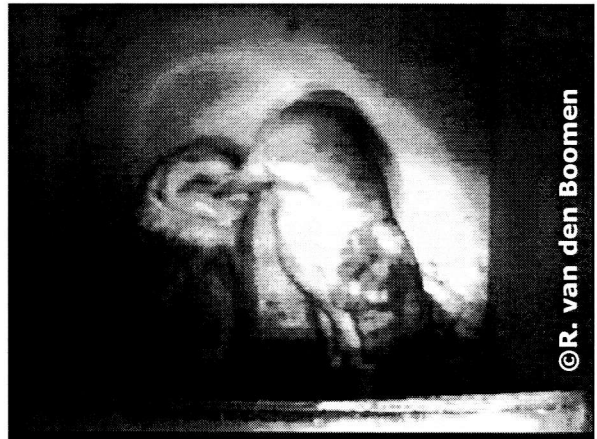
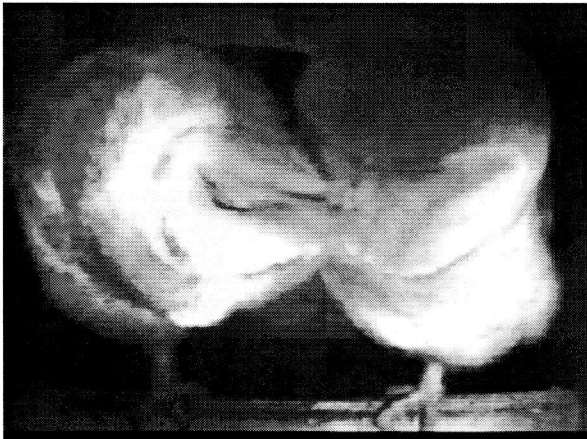
Rinus van den Boomen is woonachtig in Oostelbeers en actief als uilenbeschermer voor Werkgroep Natuur en Landschap Oost, West & Middelbeers. De boerderij waar Rinus woont, biedt al jaren onderdak aan een Kerkuilenpaar. De kerkuilkast is uitgerust met infraroodcamera's zodat het wel en wee van deze Kerkuilen op nauwgezette wijze kon worden gedocumenteerd. Er is 38 uur beeldmateriaal vergaard vanaf 21 oktober 2004, de dag dat de in juni weduenaar geworden man zijn nieuwe vrouwtje in de kast verwelkomt, tot aan het uitvliegen van de jongen in de zomer van 2005.

Rinus heeft een aantal leuke en leerzame opnamen op een DVD gezet.

Het klikt meteen tussen het uilenpaar! En dat is lang niet altijd het geval. Andere vrouwtjes blijven nogal eens graag een tijdje agressief. Ze vormen al snel een paar en met het kroelen - verzorging van elkaars kopveren - verstevigen ze de paarband. De eerste paring werd al op 6 november geregistreerd. Heel de winter, tot aan het moment dat het eerste jong uit het ei komt vinden er paringen plaats.

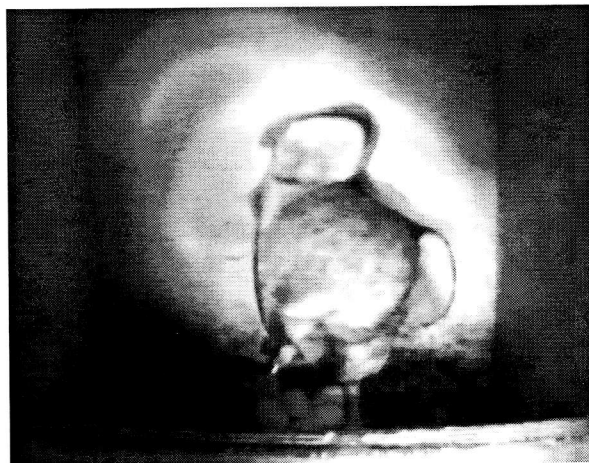
twee de nestplaats in orde gemaakt. Braakballen worden kapot gebeten en geplet. Op een laag van braakballen ontstaat een nestkommetje.

Op 30 maart 2005 wordt het eerste ei van de in totaal 6 eieren gelegd en om de dag volgt een nieuw ei. Het broeden begint bij het eerste ei, dat na 31 dagen op 30 april uitkomt. De anderen volgen weer om de dag en het zesde jong komt op 10 mei uit



Als blijk van genegenheid en om het vrouwtje gunstig te stemmen wordt voor de paring soms een muis aangeboden. Als de winter eindigt in maart, wordt door alle

het ei. In de broedtijd wordt het vrouwtje van muizen voorzien door het mannetje. Zij alleen broedt de eieren uit. Zelden wordt het nest door haar verlaten en dan hooguit voor een periode van vijf minuten. Het mannetje blijft tijdens de broedduur overdag in de kast. Pas als het oudste jong 30 dagen oud is zoekt hij een roestplaats buiten de kast om pas weer in de diepe schemering terug te keren met voedsel. Tijdens de eerste levensdagen krijgen de jongen kleine stukjes vlees gevoerd. De kop van de muis wordt eraf geplukt en kleine stukjes vlees worden onder begeleiding van voedergeluidjes aangeboden. Dit 'klokken' stimuleert de jongen om hun bedelgeluid te laten horen. De jongen groeien flink en het onderlinge leeftijdsverschil is goed te zien.



Op 19 mei is het oudste jong van 3 weken in staat een muis in zijn geheel te verorberen. In de nacht van 5 juni worden van 23.02 uur tot 3.34 uur twintig muizen in de kast gebracht. De meeste prooien worden rond middernacht gevangen.

Poeppen doen de jongen aan de rand van de kast, zover mogelijk van de nestkom af. Op 10 juni – als het oudste jong 6 weken is – blijft ook het vrouwtje overdag buiten de kast roesten.

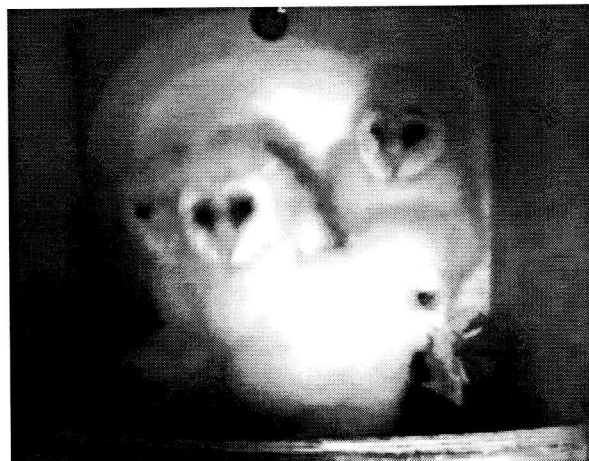
Als op 20 juni een mol wordt binnengebracht weten de jongen deze prooi niet klein te krijgen. Gedurende twee dagen zijn ze om beurten bezig hem stuk te krijgen totdat hij door een van de jongen plotseling in zijn geheel verslonden wordt terwijl hij zijn vleugels spreidt om de prooi af te scherm.

Het is 24 juni en de buitentemperatuur bereikt de tropische waarde van meer dan 35 graden. In de kast hebben de jongen het zwaar. De vleugels hangen slap langs de lijfjes en de bekjes zijn wijd open om de lichaamstemperatuur te reguleren. In een andere kast – enkele kilometers verderop – overleven drie van de vijf uiltjes het niet. Deze kast is onder de dakpannen geplaatst en de jongen waren 5½ week oud.

Op 25 juni gaat het jongste uiltje dood nadat het al enkele dagen ziek is.

De eerste vlieg oefeningen in de kast zijn waarneembaar als de jongen ongeveer 8 weken oud zijn. Op 15 juli verlaat het oudste jong van 76 dagen de kast.

Buiten stapt en vliegt het jonge uiltje op het dak in de nabijheid van de kast. Kerkuilen zijn geen takkelingen zoals bij Bos-



uilen het geval is. Op 23 juli 2005 zijn alle jongen al eens buiten geweest en verlaten die dag de kast en het territorium van de oudervogels definitief.

Vijf van de zes jongen zijn uitgezworven op zoek naar een eigen plek.

Overigens blijkt uit terugmeldingen van geringde uilen dat ruim een kwart van de uilen het eerste levensjaar niet haalt.



©R. van den Boomen





SOMS BROEDT ER OOK NOG EEN STEENUIL BIJ DEZELFDE BOERDERIJ

Kerkuilen houden van rust, het luiden van kerkklokken stoort hen niet maar menselijke activiteit in het broedseizoen kan funest zijn. Kastcontroles vinden om die reden pas eind mei en in juni plaats, de meeste kerkuilparen hebben dan jongen en zullen de kast niet snel meer verlaten. Het moment van eileg, het aantal eieren en het uiteindelijke broedsucces is in grote mate afhankelijk van de voedselsituatie. Een lage muizenstand - vaak een driejarige cyclus die wel eens wordt onderbroken - veroorzaakt een slecht jaar voor de Kerkuil. De jaren 1991, 1997 en 2003 lieten al eens een terugval zien in het aantal geslaagde broedgevallen. Een deel van de kasten wordt bezet door soorten als Holenduif en Kauw. Soms komt het voor dat de ingang van de kast waar een uilenpaar broedt door Kauwen in korte tijd wordt volgepropt met takken. De aanwezige uilen zijn de confrontatie dan uit de weg gegaan en zitten vervolgens opgesloten en sterven. In het biotoop van de Kerkuil komt ook de Steenuil voor. Op vijf locaties bij boerderijen in ons werkgebied broeden beide soorten. Boerderijen met rommelhoekjes worden

door de Kerkuil en de Steenuil graag bezet. De Steenuil broedt nog veelal in vervallen schuurtjes in een nis of geknotte wilgen met holten. Maar met het verdwijnen van kleinschalig landschap raakt de Steenuil steeds verder in de knel en is de laatste decennia in aantal achteruitgegaan. Het hangen van steenuilkasten door onze vogelwerkgroep kan uitkomst bieden.

Aan het einde van het broedseizoen is de laag braakballen in een kerkuilenkast met gemiddeld tien centimeter gegroeid.

In september zijn de jongen aan het zwerven of kan er zelfs nog een tweede broedsel zijn. Sommige kasten hebben onderhoud nodig. Nieuwe kasten worden gehangen waar uilen verschijnen en braakballen liggen. Met het pluizen van braakballen kan een gedetailleerd beeld worden verkregen van de aanwezige muizenpopulatie en dus over de voedselsituatie van de Kerkuil.

De Vereniging van Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming roept vogelwerkgroepen op om braakballen in te sturen voor determinatie ten einde een beter inzicht te krijgen in de verspreiding van de verschillende muizensoorten. En wij willen hier de komende jaren aan meewerken. ●



MET DANK AAN:

J. Das, B. van Herk, F. Huijbers, S. de Kort, B. van Moll, G. Sanders, D. Timmermans, B. van de Ven, W. van de Voort, P. Wuyts,
J. Wouters (VWG DE KEMPEN, RINGER)
K. van Limpt (VOGELASIEL SECOND CHANCE)
R. van den Boomen (WNL O. W. & MIDDELBEERS)
G. van der Kaa (REGIOCOÖRDINATOR M. BRABANT)
L. Smets (KERKUILWERKGROEP VLAANDEREN)
E.J. van Haften (BRABANTS LANDSCHAP)

© M. SLOENDRECHT



Bosuilnestkasten in Reusel

Pieter Wouters

Een 'manco' aan onze grootschalige bosuileninventarisaties was het ontbreken van cijfers over de stand van de soort in dat betreffende jaar. Het mag bekend zijn dat populaties van uilen en roofvogels, erg kunnen schommelen onder invloed van het voedselaanbod. Om daar nu een indruk van te krijgen heb ik al wel eens geprobeerd om vrije broedsels van de Bosuil op te sporen. Maar dat is alleen mogelijk als men er zeer veel tijd kan insteken. Daarom ben ik in 2004 maar begonnen met het hangen van een aantal nestkasten. En dat werkt een stuk makkelijker.

METHODE

Na het slopen van een berg pallets en dagen timmeren en schilderen waren er 11 kasten klaar om opgehangen te worden. De kasten zijn opgehangen op plaatsen waar al van bekend was dat er territoriale bosuilen aanwezig waren. Ook hingen er al op vijf plaatsen in het gebied nestkasten. De eigenaars van die kasten is gevraagd of ik de controle op me mocht nemen wat nergens een probleem was.

Rond 1 maart voer ik de eerste controle uit. Twee weken later worden de kasten weer gecontroleerd. Nu weet je hoeveel eieren er zijn bijgelegd en kun je aan de hand daarvan bepalen wanneer ongeveer de jongen uitkomen. In een enkel geval waren er de tweede controle ronde al jongen. Als de jongen ongeveer 14 tot 18 dagen oud zijn worden ze geringd, gemeten en gewogen. Ook wordt dan geprobeerd om het vrouwtje te vangen. Ook zij wordt geringd, als dat tenminste nog niet



Pieter Wouters



is gebeurd, gemeten en gewogen.

De laatste controle vindt plaats als de jongen rond de 30 dagen oud zijn. Je weet dan of er, zo net voor het uitvliegen, nog uitval is geweest. Ze worden dan ook allemaal nog een keer gemeten en gewogen.

Ergens in de zomer wordt eventuele schade aan de kasten hersteld.



© M. Pijls

RESULTATEN

R.1 EIEREN

De Bosuil behoort in Nederland tot een van de vroeg broedende soorten. In tabel 1 zien we dat het gemiddelde legbegin plaats vindt in het tweede deel van februari. In 2005 waren de uilen gemiddeld 3 dagen eerder met de eileg dan in 2004. Maar misschien heeft dat ook te maken met het feit dat de kasten er voor het eerste jaar hingen. Maar 2005 was toch wel vroeg gezien de diverse meldingen van uitgevlogen jonge Bosuilen begin maart, in en rond Eindhoven. Dit betekent dat ze dan begin januari zijn gestart met de eileg!

Ook het aantal eieren was in 2005 met 0.8 ei/bezette kast flink hoger. Waarschijnlijk was de voedselsituatie erg gunstig in de aanloop naar het broedseizoen (tabel 1: Verloop van de broedseizoenen 2004 /2005).

R.2 JONGEN

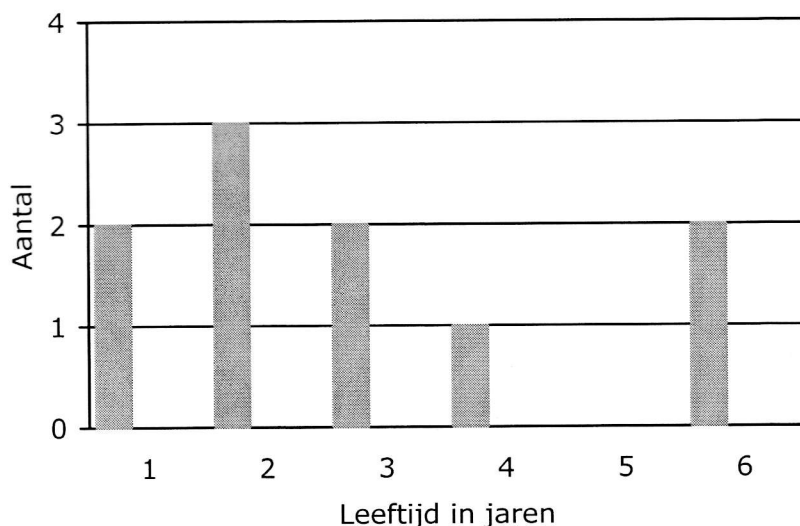
Het gemiddelde aantal jongen dat uit vloog was in 2004 2.2 jong/bezette kast tegen 3.1 in 2005. In 2004 gingen 2 broedsels geheel verloren in de eifase, waarschijnlijk door predatie van Kauwen. Een broedsel ging verloren door het weghalen! van de nestkast met daarin 5 jonge bosuilen (leeftijd tussen 3 en 11 dagen). Als we het aantal jongen berekenen per geslaagd broedsel dan komen we op 3 jong per nestkast een verlies van een 0.5 punt ten opzichte van de eifase. In 2005 was dit verlies 1.2, wat zou kunnen duiden op een verslechterde voedselsituatie gedurende het broedseizoen.

TABEL 1: VERLOOP VAN DE BROEDSEIZOENEN 2004 /2005.

Jaar	Gemiddeld legbegin	Vroegste-laatste	Aantal eieren / bezette kast	Uitgevlogen jongen/ bezette kast
2004	23 feb. (n=9)	6 feb. - 18 maart	3.5 (n=11)	2.2 (n=11)
2005	20 feb. (n=11)	5 feb. - 28 feb.	4.3 (n=11)	3.1 (n=11)



GRAFIEK 1: AANTAL VROUWTJES WAARVAN DE MINIMALE LEEFTIJD BEKEND IS.



R.3 VROUWTJES

Om de overleving van de vrouwtjes te kunnen bepalen worden ze tijdens het ringen van de jongen gevangen. Dit is niet altijd even makkelijk daarom zijn zelfs na twee jaar nog steeds bij drie kasten die wel steeds zijn bewoond de vrouwtjes nog niet gevangen. Een vrouwtje is al vijfmaal gevangen, één driemaal, vijf tweemaal en twee eenmaal. Van de vrouwtjes die al meer dan tweemaal zijn gevangen is er een die al in drie verschillende kasten heeft gezeten, voor dit project begon werd ze al driemaal gevangen. De andere werd driemaal bij dezelfde kast gevangen, tweemaal voor de start van het project.

Tot nu toe zijn alle vrouwtjes nog dezelfde als van het begin. Maar dat is niet verwonderlijk, Bosuilen kunnen een respectabele leeftijd bereiken. In grafiek 1 zien we de minimale leeftijd van de vrouwtjes.

In de literatuur wordt er van uitgegaan dat bij Bosuilen zowel de bruine als de grijze kleurslag evenveel voorkomen. Maar bij de Reuselse Bosuilen is dit niet het geval en ik verwacht dat dit voor de gehele Kempische populatie geldt. In Reusel is maar 1 vrouwtje wat tot de grijze kleurslag behoort en de rest zijn alle bruine individuen. Ook alle in de Kempen door mij dood gevonden Bosuilen waren 'bruin'.

NAWOORD

De eerste twee controles van 2006 hebben ook al plaats gevonden. De resultaten na de eerste controle waren niet bemoedigend. In maar 9 kasten waren eieren gelegd tegen 11 de voorgaande jaren, met een gemiddelde van 2.8 ei/bezette kast. Eén nest is al mislukt. Het mannetje werd 50 meter van mijn huis dood gereden waarna het vrouwtje het nest, met 2 eieren, heeft moeten verlaten.

Na de tweede controle kunnen we zeggen dat de Bosuil in 2006 gewoon laat met zijn broedseizoen is begonnen. Nu zijn in 12 kasten eieren gelegd met tot nu toe een gemiddelde van 3.6 ei/bezette kast. Net zoveel als in 2004. Maar de gemiddelde eilegdatum zal een stuk later liggen.



©M. Sloendregt



Resultaten van de nestkasten op Koningshof in 2004 en 2005

Jan Wouters

Ook in 2004 en 2005 zijn de nestkasten op Koningshof weer schoongemaakt in maart en gecontroleerd in mei en juni. Omdat er van 2004 nog geen verslag is verschenen, nu een rapportage van twee jaren gecombineerd.

De werkwijze was weer als vanouds, met drie controles om de drie weken vanaf begin mei. De resultaten zijn samengevat in tabel 1. In 2004 zijn er tijdens de schoonmaak in maart nog wat kasten vervangen, maar in 2005 was dat wegens ziekte mijnerzijds niet gebeurd. Toen heeft Mark Sloendregt wel de kasten schoongemaakt maar er zijn geen kapotte kasten vervangen.

BESPREKING

Het ligt voor de hand om de twee jaren met elkaar te vergelijken, maar ook om te letten op de lange termijn.

De *Holenduif* deed het in 2004 wat minder dan in 2005. In het laatste jaar was weer elke kast bezet, waar ze in kunnen. Waarom dat in 2004 niet het geval was, weet ik niet. Misschien hadden ze iets meer last van de *Kauwen*, die toen in elk geval een kast meer bezet hielden dan in 2005.

TABEL 1: BEZETTING VAN DE NESTKASTEN OP KONINGSHOF TE VELDHOVEN IN 2004 EN 2005.

Jaar	2004			2005		
	1 ^e broedsel	2 ^e broedsel	totaal	1 ^e broedsel	2 ^e broedsel	totaal
Holenduif	3	2	5	5	6	11
Bosuil	1	-	1	1	-	1
Bonte Vliegenvanger	8	-	8	8	-	8
Zwarte Mees	1	1	2	-	-	0
Pimpelmees	20	-	20	24	-	24
Koolmees	37	-	37	39	3	42
Boomklever	1	-	1	1	-	1
Kauw	2	-	2	1	-	1
Aantal broedsels	73	3	76	79	9	88
Zoogdieren:	Eekhoorn		1			2
Insecten:	Wesp spec.		3			0
Aantal kasten			99			96
Door vogels ongebruikt			27			16
Dubbel gebruikt			4			8



Bij de *Bosuil* was er in 2004 gewoon een broedgeval, maar in 2005 waren ze wat later begonnen in een nieuwe kast. Dat broedsel met 3 eieren werd in de steek gelaten, misschien was het al aan de late kant voor de *Bosuil*.

De *Bonte Vliegenvanger* bezette in beide jaren 8 nestkasten. Dat zijn de hoogste aantallen sinds 1993, toen er 12 broedgevallen waren. Daarna stortte de stand in en broedde er 3 jaar geen enkele *Bonte Vliegenvanger* op Koningshof. Of de soort nu stand houdt, moeten we maar weer afwachten.

De *Zwarte Mees* broedde alleen in 2004 met een paartje twee keer in onze kasten. En dat na een jaar met 5 paar in 2003. Deze soort kent heel duidelijk pieken en dalen. Over de oorzaak daarvan kan ik alleen maar speculeren.

De *Pimpelmees* zette zijn opmars van de laatste jaren weer voort. Een lichte terugval in 2004 en dan weer een stap vooruit in 2005 naar 24 nestjes. Dat is het hoogste aantal sinds het begin van de waarnemingen in 1978. De trend op de lange termijn is licht stijgend. Afhankelijk van de strengheid van de winter schommelen de aantallen, maar als de winter niet al te streng is gaan de aantallen omhoog (zie figuur 1).

De *Koolmees* deed het iets rustiger aan na het topjaar 2003, maar bleef toch goed op niveau. Er waren in 2005 ook nog 3 tweede broedsels, maar in 2004 geen enkel.

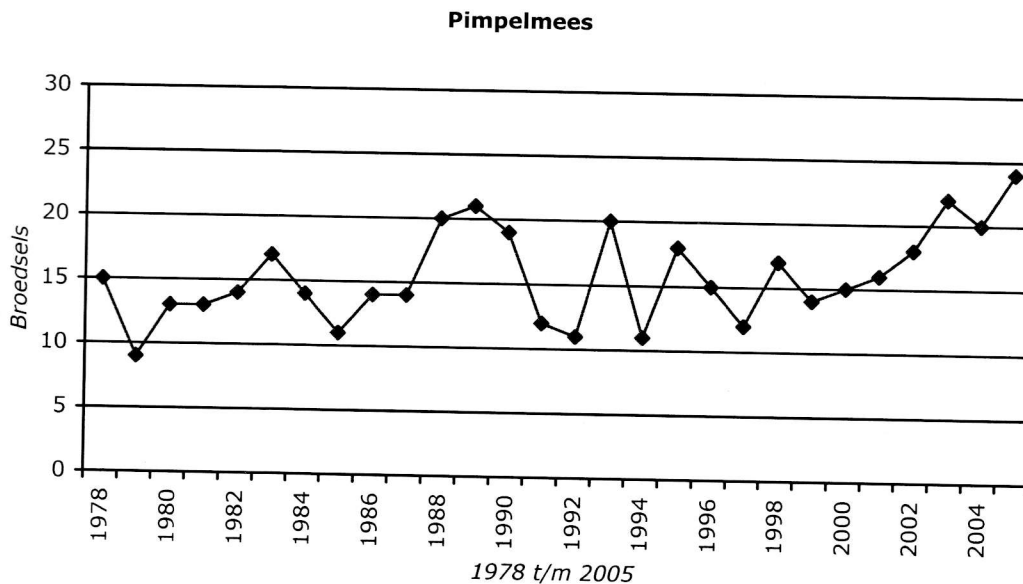
De *Boomklever* was ook deze twee jaren weer met een broedgeval aanwezig en lijkt zich dus definitief gevestigd te hebben. Tijdens de schoonmaak in maart 2005 waren er al wel meer zangposten, ik meen drie. Het lijkt daarom een kwestie van tijd voor er meer broedgevallen van deze zich uitbreidende soort zullen komen.

De *Kauw* blijft elk jaar een of meer van de aanwezige bosuilkasten benutten. Omdat er blijkbaar maar plaats is voor een paar *Bosuil*en, zijn er altijd enkele kasten over. Die worden dan bezet door de *Kauwen* en daarna vaak nog door *Holenduiven*. Dat zijn dan de dubbelgebruikte kasten.

Blijkbaar was 2004 een goed wespenjaar met drie door wespen bezette kasten. In 2005 zaten er geen wespen in onze kasten.

De eekhoorn maakte in beide jaren gebruik van onze kasten. In 2005 lagen er zelfs 4 jongen in een kast tijdens de tweede controleronde. Dat is altijd een mooi gezicht.

FIGUUR 1: AANTAL EERSTE BROEDSELS VAN DE PIMPELMEES IN DE NESTKASTEN OP KONINGSHOF TE VELDHOVEN VANAF 1978.





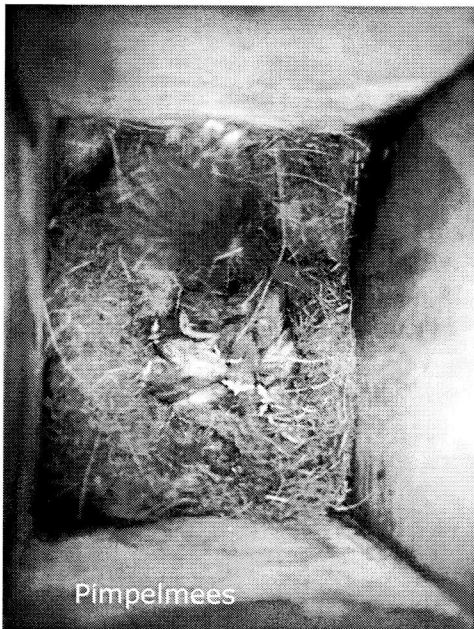
CONCLUSIE

Deze twee jaren was de bezetting van de nestkasten behoorlijk hoog: 73% in 2004 en zelfs 83% in 2005. Dat is de hoogste bezetting sinds het begin van het onderzoek.

We moeten daarom het aantal kasten niet laten verminderen. Als de stand van de Koolmees zo hoog blijft, de Pimpelmees

nog meer toeneemt en de Bonte Vliegenvanger zich handhaaft, dan zal de concurrentie om de nestkastjes toe gaan nemen.

Het is dan afwachten wie het sterkste is. Om dat te blijven volgen, is het interessant om ook dit jaar weer de kasten controleren. ●



Pimpelmees



Holenduif

© M. Sloendregt

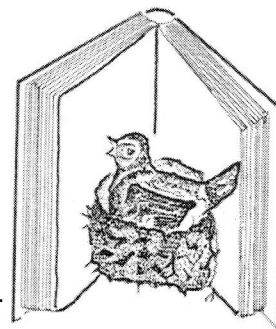


Jan Wouters op Koningshof, 2005

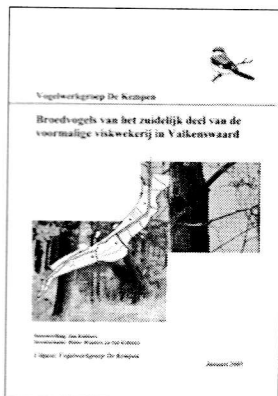


Leesvoer

met o.a. inventarisatierapporten van leden*



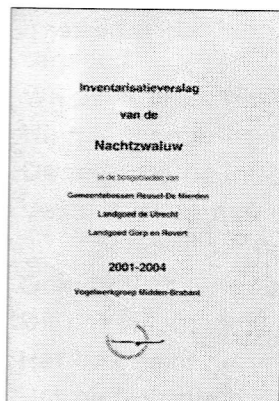
©M. Sloendregt



2005

◀ **Kolsters, J. en Wouters, P. (2005):** *Broedvogels van het zuidelijk deel van de voormalige viskwekerij in Valkenswaard.* Uitgave VWG De Kempen.

In dit verslag zijn alle broedvogels in het zuidelijk deel van de voormalige viskwekerij geïnventariseerd. In dit gebied is de viskweek gestopt en de toekomstige inrichting zal gevolgen hebben voor broedvogelsamenstelling. Deze inventarisatie kan dienen als referentie voor toekomstige inventarisaties. In 2002 en 2003 zijn andere delen van het gebied geïnventariseerd en samen met dit deel is de gehele voormalige viskwekerij éénmaal gedaan.



◀ **Busink, P.J. (2005):** *Inventarisatieverslag van de Nachtzwaluw in de bosgebieden Reusel-de Mierden, Landgoed de Utrecht, Landgoed Gorp en Rovert 2001-2004.* Uitgave VWG Midden-Brabant.

Dit inventarisatieverslag geeft de gevolgen weer voor de populatie Nachtzwaluwen door veranderend bosbeheer van kapvlaktes met jonge aanplant naar meer gefaseerde kap zoals wordt toegepast bij 'geïntegreerd bosbeheer'.

2004

◀ **Limpt, van H. en Wouters, P. (2004):** *Broedvogelinventarisatie Beleven 2004.* Uitgave VWG De Kempen.

Op de plaats waar vroeger het Beleven in Reusel lag zal natuurontwikkeling plaats vinden, deze inventarisatie zal dienen als nulmeting. Met de komst van open water en plas-dras situaties mag men verwachten dat de soortenrijkdom toeneemt en de effecten in de toekomst groot zullen zijn.

◀ **Kolsters, J. en Wouters, P. (2004):** *Broedvogels van de visvijvers in Valkenswaard in 2003. Ten westen van de Tongelreep.* Uitgave VWG De Kempen.

◀ **Veer, de W. (2004):** *Inventarisatierapport 2004 Golfbaan Wel-schap.* Uitgave VWG De Kempen.

2003

◀ **Kolsters, J. en Wouters, P. (2003):** *Broedvogels van de visvijvers in Valkenswaard in 2002. In vergelijking met 1991, 1993, 1996 en 1999.* Uitgave VWG De Kempen.

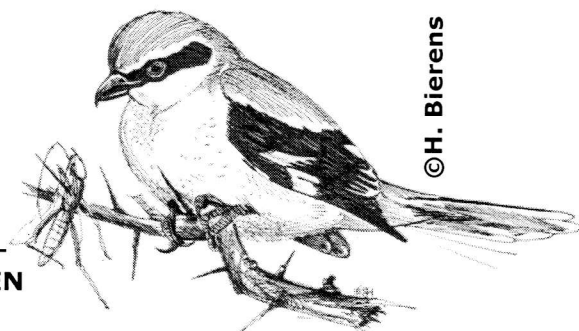
***INVENTARISATIERAPPORTEN VAN LEDEN ZIJN TE LEEN UIT HET ARCHIEF VAN VWG DE KEMPEN.**

OOK TE LEEN ZIJN OUDE JAARGANGEN VAN DE BLAUWE KLAUWIER. DE LIJST VAN PUBLICATIES IN LEESVOER IS SLECHTS EEN BEPERKTE SELECTIE UIT O.A. INVENTARISATIERAPPORTEN VAN LEDEN.

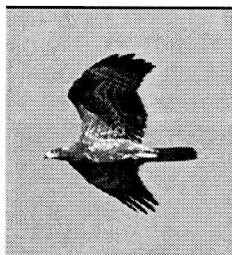


Activiteitenagenda

april - september*



©H. Bierens



ONDERZOEK NAAR WESPENDIEVEN

Juni, juli en augustus

In het onderzoeksgebied - gelegen in de vierhoek Bladel, Veldhoven, Eindhoven-Noord en Diessen - wordt onderzoek verricht naar het voorkomen van de Wespendif. Met veel veldwerk is het mogelijk om het broedsucces van deze soort in dit deel van de Kempen in kaart te brengen.

Info: Jacques van Kessel en Pieter Wouters



INVENTARISATIE HUISZWALUWEN

Van 15 juni tot 10 augustus

In de loop der jaren is de populatie ver achteruit gegaan.

Wederom wordt aan de tellers de vraag voorgelegd, kijk naar specifieke aandachtsgebieden die van belang zijn voor de Huiszwaluw.

Een telling vanaf eind juli heeft de voorkeur want dan zijn alle nesten doorgaans volledig.

Info: Wim Deeben

IN HET KORT

NESTKASTCONTROLE KONINGSHOF

6 mei, 24 mei en 24 juni

Op deze dagen worden de 100 nestkasten gecontroleerd en het broedsucces van enkele holenbroeders gedocumenteerd.

Aanvang zaterdagochtend 6 mei en 24 juni: 9.00 uur

Aanvang op woensdagavond 24 mei: 18.00 uur te Koningshof,

Info: Jan Wouters

KASTCONTROLE KERKUILEN

eind mei en juni

In de Kempen worden veel veldschuren en kerken bezocht waar kerkuilkasten hangen. Info: Mark Sloendregt en Jan Kolsters

NACHTZWALUWINVENTARISATIES LEENDERBOS EN OIRSCHOTSE HEIDE

Op vier vrijdagavonden in juni worden in deze natuurgebieden excursies georganiseerd voor leden ten behoeve van de jaarlijkse inventarisatie naar Nachtzwaluwen. Info: Mark Sloendregt en Rob Aarts

SIMULTAANTELLING WESPENDEEF IN DE KEMPEN

22 juli

De bedoeling is om op verschillende plaatsen in het werkgebied te posten en alle Wespendifen te tellen met speciale aandacht voor voedselvluchten. Samenkomst: Grootmeer Vessem van 09.00 uur tot 14.00 uur.

Info: Jacques van Kessel

SLUITINGSDATUM KOPIJ BLAUWE KLAUWIER IS 29 SEPTEMBER.

DE BLAUWE KLAUWIER JAARGANG 32, NR.3 - OKTOBER 2006

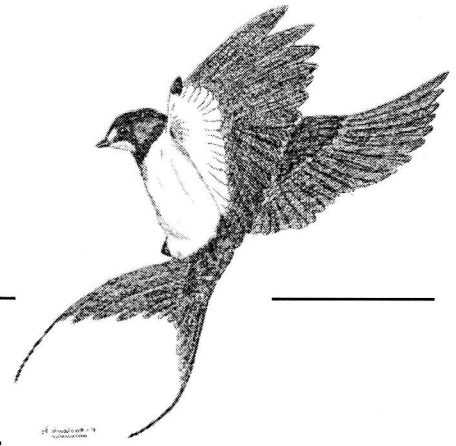
MET O.A. FOTOGRAFIE VAN NOUD AARTSEN

* WIJZIGINGEN VOORBEHOUDEN, LAATSTE NIEUWS WORDT VERMELD IN DE MAANDELIJKSE CONVO.



Wist u dat...

Piet van Happen



© E. van Asseldonk

Vele verenigingen met problemen kampen.

Dit kan zijn door bijvoorbeeld geldtekort, huisvesting, aanwas van jonge leden, etc, etc.

Of en vooral door het invullen van bestuursfunctie's.

Ik het daarom knap vind dat de V.W.G. de bestuursfuncties weer goed heeft bezet, Jan , Pieter, Hetty, Piet en Jacques veel succes gewenst!

Wij ze vooral moeten steunen,

Zij ook allemaal een drukke baan hebben.

Hun betrokkenheid bij de V.W.G. zo groot is dat ze dit toch met volle overgave doen.

Als je dit leest de vogeltrek nog niet is afgelopen.

Het broedseizoen toch al in volle gang is.

Als je meer van vogels wilt weten je eens met een inventariseerder mee moet gaan.

Je niet alleen de vogels beter leert kennen maar ook het gebied waar men inventariseert.

Wij als V.W.G. heel trots mogen zijn op de nieuwe Blauwe Klauwier.

Hij qua uitvoering kan wedijveren met bijvoorbeeld Paris Maths , Elegance of Vogue.

De redactie de innovatieprijs van het jaar krijgt.

Velen denken nou en,

ik denk dat het is wat de Belgen zeggen: hard labeur.

Ook de V.W.G. website heel goed is bijgewerkt.

Dit ook allemaal wijsheid en vooral óók veel tijd heeft gekost!

Het lijkt alsof de vogelvangsters steeds inventiever en actiever worden.

Het niet normaal is wat sommigen "mensen" in de kooi hebben.

Die zich ook nog vogelliefhebber durven te noemen!

Ik hier verder geen woorden aan vuil maak.

Anders geen christelijk mens dit blad meer zal lezen.

Als ik eerlijk ben, ik ook vogels gevangen heb.

Wij kinderen van voor de Tweede Wereldoorlog niet beter wisten.

Eens sprak Raspoetin de volgende woorden:

'Je moet eerst de zonden kennen om ze te kunnen bestrijden' en ging met 20 meiden het bos in.

Houdoe Piet



VOGELOPVANG EN VOGELBESCHERMING IN DE KEMPEN

Vogelrevalidatiecentrum 'Second Chance'.

Kees van Limpt
Vloeiend 17
5094 CK Lage Mierde
Tel.: 013-5091846

Vogelasiel Eindhoven

Anton de Kleyn
Eikenstraat 49
5651 CM Eindhoven
Tel.: 040-2526897

Melding roofvogelvervolging

Vogelasiel Someren e.o.
Tel.: 0493-493564 of mobiel: 06-21975875

Dierenambulance voor Eindhoven e.o. Tel.: 040-2523188

BESTUURSLEDEN VWG DE KEMPEN

Voorzitter

Jan Kolsters
Van Nuenenstraat 96
5503 CL Veldhoven
Tel.: 040-2538248

Secretaris

Hetty Fokkens-Norde
Kermisberg 6
5508 DW Veldhoven
Tel: 040-2543077

Penningmeester

Piet van der Krieken
Molenpad 6
5524 BD Steensel
Tel.: 0497-512414

Biologisch secretaris

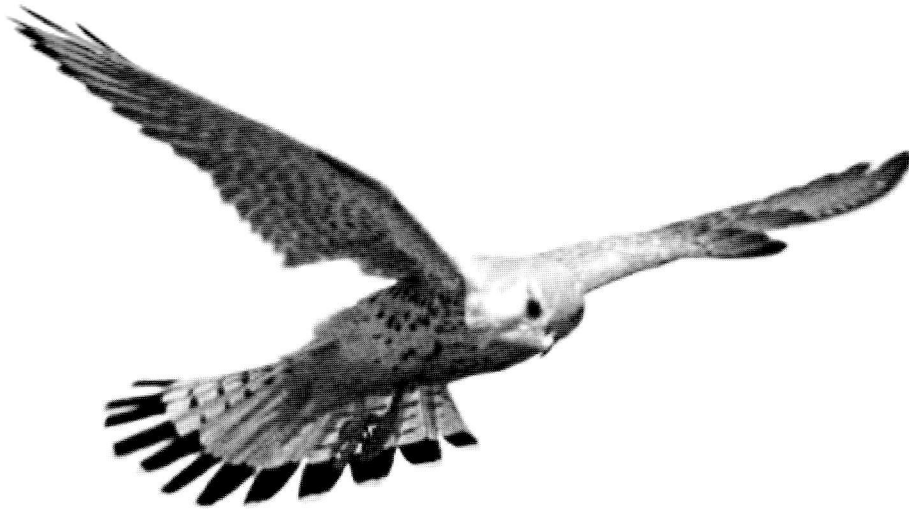
Pieter Wouters
Lensheuvel 37
5541 BA Reusel
Tel.: 0497-643049

Algemene leden

Jacques van Kessel
Evestraat 18
5503 XN Veldhoven
Tel.: 040-2531211

Opvang nieuwe leden

Ben Jacobs
De Bleker 41
5506 BB Veldhoven
Tel.: 040-2534735



Vogelwerkgroep De kempen

Vogelwerkgroep De kempen beoogt bezig te zijn met vogelstudie in de Kempen, teneinde de kennis over de in het wild levende vogels te vergroten en een bijdrage te leveren aan de bescherming van deze vogels in hun milieu. Hiernaast is ruimte voor andere activiteiten zoals: natuurstudie in ruimere zin; voorlichting; educatie; en beheerswerkzaamheden.

Secretariaat/Postadres

Vogelwerkgroep De Kempen
Postbus 386
5500 AJ Veldhoven

E-mail

vwgkempen@hetnet.nl

Homepage

www.homepages.hetnet.nl/~vwgdekempen

Lidmaatschap

Het lidmaatschap kan men verkrijgen door zich te wenden tot het secretariaat van Vogelwerkgroep De kempen.

De contributie bedraagt €30,- per jaar.

Gezinsleden betalen €15,-.

Studenten en 65-plussers betalen €25,-.

Donateurs

Donateurs die de Vogelwerkgroep willen steunen zijn van harte welkom.

Bij een donatie van €15,- of meer, krijgt men het verenigingsblad een jaar lang toegezonden. Betaling van contributie of donatie kan geschieden door storting op giro-rekening 5859111 ten name van Vogelwerkgroep De Kempen, onder vermelding van 'contributie' of 'donatie'.

Inhoud

- 2 **Onderzoek naar Wespddieven in de Kempen 2005**
Jacques van Kessel en Pieter Wouters
- 9 **De Huiszwaluw (*Delichon Urbica*) in de Kempen in 2005**
Wim Deeben
- 15 **Zes jaar oeverzwaluwwand visvijver Reusel**
Pieter Wouters
- 19 **Het broedsucces van Kerkuilen, 2004 en 2005**
Mark Sloendregt
- 27 **Bosuilnestkasten in Reusel**
Pieter Wouters
- 31 **Resultaten van de nestkasten op Koningshof in 2004 en 2005**
Jan Wouters
- 33 **Leesvoer**
- 34 **Activiteitenagenda april - september**
- 35 **Wist u dat...**
Piet van Happen

Vogelwerkgroep De Kempen is opgericht in 1974 en houdt zich bezig met het bestuderen van de vogels die in het wild in de Kempen (Zuidoost Brabant) voorkomen. Van een klein groepje bevriende vogelaars groeide de werkgroep uit tot een veelzijdige en actieve organisatie van ongeveer 80 leden. De Klapekster (streeknaam 'Blauwe Klauwier') dient als logo.

